Комуністычная партыя (большэвікоў) Беларусі

ЗВЯЗДА

Орган ЦК і МК КП(б)Б, ЦВК і СНК БССР

№ 275 (5351). СЕРАДА 4 СНЕЖНЯ 1935 г. Год выдання XVIII

ПРОЛЕТАРЫ ЎСІХ КРАІН, ЗЛУЧАЙЦЕСЯ!

Москва
Старая площадь 4 ЦК ВКП(б)
Инструктору по печати
янв.-дек. Звезда—2

„...І калі мы за параўнаўча кароткія тэрміны дабіліся таго, што з учарайшых сялянскіх сыноў і дачок выпрацавалі выдатных камбайнераў і камбайнерак, якія перакрываюць нормы капіталістычных краін, то гэта значыць, што ў нас справа вырошчвання тэхнічных кадраў ідзе наперад сямімільнымі крокамі.

І. СТАЛІН

ПРАМОВА таварыша СТАЛІНА

на нарадзе перадавых камбайнераў і камбайнерак 1 снежня 1935 г.

чыць, што нам патрабуецца цяпер значна больш хлеба для пракармлення працоўных сялян, чым у стары час, бо ўчарайшыя беднякі, а цяпер калгаснікі, што абаснаваліся ў калгасах, павінны мець дастаткова хлеба для таго, каб будаваць сваё заможнае жыццё. Вы ведаеце, што яны яго маюць і будуць мець яшчэ больш.

Такая трэцяя прычына каласальнага росту патрэбнасці ў зярне ў нашай краіне.

Далей. У нас цяпер усе гавораць, што матэрыяльнае становішча працоўных значна палепшылася, што жыць стала лепш, весялей. Гэта, зразумела, верна. Але гэта вядзе да таго, што насельніцтва стала размнажацца значна хутчэй, чым у стары час. Смяротнасці стала менш, нараджэнняў больш, і чыстага прыросту атрымліваецца непараўнаўча больш. Гэта, зразумела, добра і мы гэта вітаем. **(Вясёлае ажыўленне ў зале).** Зараз у нас кожны год чыстага прыросту насельніцтва атрымліваецца каля трох мільёнаў душ. Гэта значыць, што кожны год мы атрымліваем прырашчэнне на цэлую Фінляндыю **(агульны смех).** Ну, а гэта вядзе да таго, што прыходзіцца карміць усё больш і больш людзей.

Вось вам яшчэ адна прычына росту патрэбнасці ў хлебе.

Нарэшце, яшчэ адна прычына. Я гавару аб людзях і аб росце іх патрэбнасці ў хлебе. Але харчаванне людзей не абмяжоўваецца адным толькі хлебам. Ім патрэбна яшчэ мяса, тлушчы. Рост гарадоў, рост тэхнічных культур, агульны рост народанасельніцтва, заможнае жыццё, — усё гэта вядзе да росту патрэбнасці ў мясе, у тлушчах. Неабходна, значыць, мець добра пастаўленую жывёлагадоўлю з вялікай колькасцю жывёлы, дробнай і буйнай, для таго, каб мець магчымасць задаволіць растучыя патрэбнасці насельніцтва ў мяс-

Ці можам выканаць гэту задачу?

Так, можам. У гэтым не можа быць сумнення.

Што патрабуецца для таго, каб выканаць гэту задачу?

Для гэтага патрабуецца, перш за ўсё, каб пануючай формай гаспадаркі ў земляробстве была ў нас не дробная, а буйная гаспадарка. Чаму іменна буйная? Таму, што толькі буйная гаспадарка здольна асвоіць сучасную тэхніку, толькі буйная гаспадарка здольна скарыстаць у дастатковай ступені сучасныя агратэхнічныя веды, толькі буйная гаспадарка здольна прымяняць як след угнаенні. У капіталістычных краінах, дзе пануючай формай у земляробстве з'яўляецца аднаасобная дробная гаспадарка, буйныя гаспадаркі ствараюцца шляхам узбагачэння невялікай групы землеўладальнікаў і разарэння большасці сялян. Там звычайна землі разарыўшыхся сялян пераходзяць у рукі багатых землеўладальнікаў, а самі сяляне, каб не памерці з голаду, ідуць у найміты да гэтых землеўладальнікаў. Мы лічым гэты шлях няправільным і руйнавальным. Ён для нас не прыймальны. Мы сталі таму на іншы шлях— стварэння буйных гаспадарак у земляробстве. Мы сталі на шлях аб'яднання дробнасялянскіх гаспадарак у вялікія калектыўныя гаспадаркі, якія апрацоўваюць зямлю калектыўнай працай і якія карыстаюцца ўсім дабром і магчымасцямі буйнай гаспадаркі. Гэта ёсць шлях калгасаў. Ці з'яўляецца для нас цяпер калгасная форма буйнай гаспадаркі пануючай формай нашага земляробства? Так, з'яўляецца. У калгасах у нас ёсць цяпер каля 90 проц. усяго сялянства. Значыць, буйная гаспадарка ў земляробстве, калгасная гаспадарка, як пануючая форма — у нас ужо ёсць

трэцяе, каб у калгасаў было дастаткова тэхнікі, трактараў, сельскагаспадарчых машын, камбайнаў. Самі разумееце, што на адной толькі ручной працы далёка не паедзеш. Значыць, патрэбна багатая тэхніка для таго, каб калгасы маглі разгарнуць вытворчасць зярна. Ці ёсць у калгасаў такая тэхніка? Так, ёсць. І чым далей, тым больш будзе ў іх гэтай тэхнікі.

Для гэтага патрабуецца, нарэшце, каб у калгасаў былі людзі, кадры, якія ўмеюць абыходзіцца з тэхнікай, асвоілі гэту тэхніку і навучыліся асядлаць яе. Ці ёсць у калгасаў такія людзі, такія кадры? Так, ёсць. Праўда, яшчэ мала, але ўсё-ж яны ёсць. Гэта нарада, дзе прысутнічаюць лепшыя камбайнеры і камбайнеркі і якая прадстаўляе толькі невялікую частку той арміі камбайнераў і камбайнерак, якія ёсць у калгасаў, —гэта нарада з'яўляецца доказам таго, што такія кадры ўжо нарадзіліся ў калгасах. Праўда, іх, гэтых кадраў, усё яшчэ мала, і ў гэтым, таварышы, галоўная наша загвоздка. Але няма падстаў сумнявацца ў тым, што колькасць гэтых кадраў будзе расці ў нас не гадамі і месяцамі, а днямі і гадзінамі.

Выходзіць, такім чынам, што мы маем усе ўмовы, неабходныя для таго, каб дабіцца ў бліжэйшым будучым штогоднай вытворчасці зярна ў размеры 7—8 мільярдаў пудоў.

Вось чаму я думаю, што неадкладная задача, аб якой я гаварыў вышэй, безумоўна, ажыццявіма.

Галоўнае цяпер у тым, каб налегчы на кадры, абучыць кадры, дапамагчы адстаючым асвоіць тэхніку, вырошчваць з дня ў дзень людзей, здольных асвоіць тэхніку і пагнаць яе наперад. У гэтым цяпер галоўнае, таварышы.

тым, што ён пазбаўляе нас ад велізарных страт. Самі ведаеце, што ўборка пры дапамозе лабагрэйкі дае велізарныя страты зярна. Спачатку скасіць, потым сабраць у снапы, потым сабраць у сціртры, потым звозіць ураджай да малатарань,— усё гэта страты і страты. Усе прызнаюць, што пры гэтай сістэме ўборкі мы трацім каля 20—25 проц. ураджаю. Вялікае значэнне камбайна заключаецца ў тым, што ён даводзіць гэтыя страты да нязначнага мінімуму. Знаўцы справы гавораць, што ўборка пры дапамозе лабагрэйкі пры іншых роўных умовах дае ўраджайнасць на гектар на 10 пудоў менш, чым уборка пры дапамозе камбайна. Калі ўзяць сто мільёнаў гектараў зерневых пасеваў, а іх у нас значна больш, як вядома, то страты пры ўборцы лабагрэйкамі складуць мільярд пудоў зярна. Спрабуйце цяпер арганізаваць уборку на гэтых ста мільёнах гектараў пры дапамозе камбайна, маючы на ўвазе, што камбайн працуе не дрэнна, — і вы атрымаеце выйгрыш на цэлы мільярд пудоў зярна. Лічба не малая, як бачыце.

Вось да чаго вялікае значэнне камбайна і людзей, якія працуюць на камбайне.

Вось чаму я думаю, што ўкараненне камбайна ў земляробства і вырошчванне шматлікіх кадраў камбайнераў і камбайнерак з'яўляецца першаступеннай задачай.

Вось чаму, заканчваючы прамову, я хацеў-бы выказаць пажаданне, каб лік нашых камбайнераў і камбайнерак рос не па днях, а па гадзінах, каб яны, абучаючыся тэхніцы камбайна і абучаючы гэтай справе сваіх таварышоў, сталі, нарэшце, сапраўднымі пераможцамі ў сельскай гаспадарцы нашай краіны.

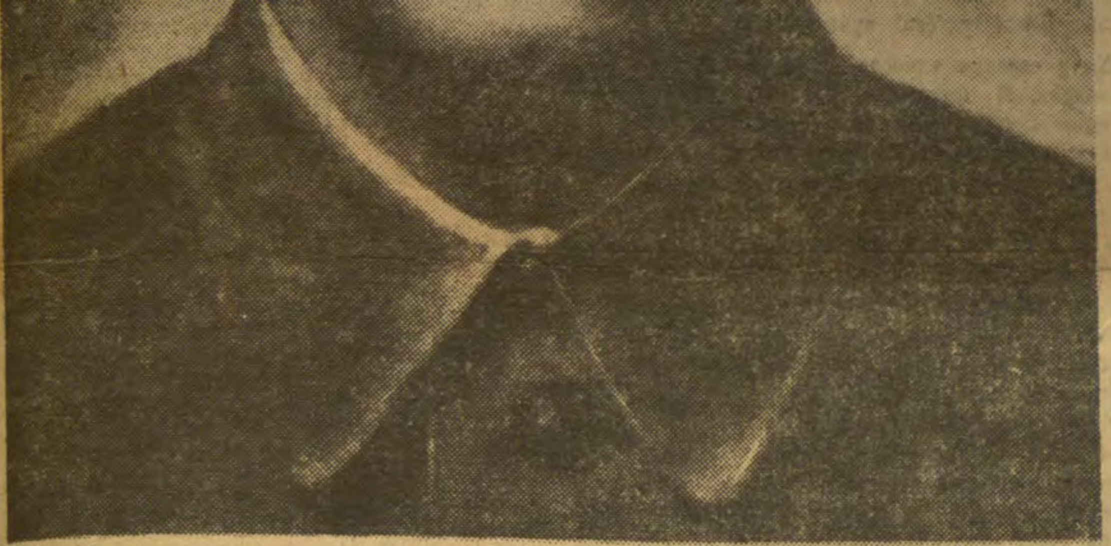

Таварышы! Дазвольце перш за ўсё вітаць вас у сувязі з тымі дасягненнямі, якіх вы дабіліся на фронце ўборкі ўраджаю. Дасягненні вашы немалыя. Калі ў сярэднім па ўсяму СССР выпрацоўка на камбайн паднялася ў нас удвая за адзін год, то гэта немалое дасягненне. Гэта дасягненне асабліва важна ва ўмовах нашай краіны, дзе тэхнічна падкаваных людзей усё яшчэ мала. Наша краіна заўсёды адрознівалася недахватам тэхнічна падкаваных кадраў, асабліва ў галіне земляробства. Тэхнічная падрыхтоўка кадраў у рамках цэлай краіны — гэта вельмі вялікая справа. Яна патрабуе дзесяцігоддзяў. І калі мы за параўнаўча кароткія тэрміны дабіліся таго, што з учарайшых сялянскіх сыноў і дачок выпрацавалі выдатных камбайнераў і камбайнерак, якія перакрываюць нормы капіталістычных краін, то гэта значыць, што у нас справа вырошчвання тэхнічных кадраў ідзе наперад сямімільнымі крокамі. Так, таварышы, вашы поспехі значныя і сур'ёзныя, і вы ў поўнай меры заслугоўваеце таго, каб кіраўнікі партыі і ўрада віталі вас. **(Апладысменты).**

А цяпер дазвольце перайсці да сутнасці справы.

У нас часта гавораць, што мы ўжо вырашылі зернавую праблему. Гэта, зразумела, верна, калі мець на ўвазе цяперашні перажываемы намі перыяд. Мы збіраем у гэтым годзе больш пяці з паловай мільярдаў пудоў зярна. Гэтага ў поўнай меры хапае для таго, каб удосталь накарміць насельніцтва і адкласці яшчэ дастатковыя запасы, неабходныя для ўсякіх непрадбачаных выпадкаў. Гэта, зразумела, не дрэнна для сёнешняга дня. Але мы не можам абмяжоўвацца толькі сёнешнім днём. Мы павінны думаць і аб заўтрашнім дні, аб бліжэйшым будучым. А калі паглядзець на справу з пункту погляду заўтрашняга дня, то дасягнутыя рэзультаты нас не могуць задаволіць. Колькі спатрэбіцца нам зярна ў бліжэйшым будучым, скажам, гадоў праз тры-чатыры? Нам васьмі мільярдаў пудоў зярна. Вось як абстаіць справа, таварышы. Значыць, мы павінны ўжо цяпер прыняць меры да таго, каб вытворчасць хлеба расла ў нас з года ў год і каб мы аказаліся к гэтаму тэрміну ў поўнай меры падрыхтаванымі да выканання гэтай важнейшай задачы. У стары час, да рэвалюцыі, наша краіна давала зярна каля чатырох-пяці мільярдаў пудоў у год. Хапала гэтага хлеба ці не— гэта іншае пытанне. Ва ўсякім выпадку ўсе лічылі што хапала, бо кожны год вывозілі заграніцу каля 400—500 мільёнаў пудоў зярна. Так абстаяла справа ў мінулым. Іншая справа цяпер, у нашых совецкіх умовах. Я ўжо гаварыў, што мы павінны ўжо цяпер рыхтавацца да таго, каб давесці ў бліжэйшым будучым, гадоў праз тры-чатыры, штогодную вытворчасць хлеба да 7—8 мільярдаў пудоў. Розніца, як бачыце, немалая. То 4 або 5 мільярдаў пудоў, а то 7—8 мільярдаў пудоў зярна.

Адкуль такая розніца? Чым вытлумачыць гэты каласальны рост патрэбнасцей у зярне ў нашай краіне?

Тлумачыцца гэта тым, што наша краіна ўжо не тая, якою яна была ў стары, дарэвалюцыйны час.

Пачаць хоць-бы з таго, што ў нас за апошнія гады прамысловасць і гарады выраслі прынамсі ўдвая ў параўнанні са старым часам. Зараз у нас гарадоў, жыхароў у гарадах, прамысловасці і рабочых, занятых у прамысловасці, прынамсі ўдвая больш, чым у стары час. Што гэта значыць? Гэта значыць, што некалькі мільёнаў працаўнікоў узялі мы з сяла, перавялі ў гарады, зрабілі рабочымі і служачымі, і яны цяпер разам з астатнімі рабочымі рушаць наперад нашу прамысловасць. Гэта значыць, што калі некалькі мільёнаў працаўнікоў, звязаных раней з вёскай, выпрацоўвалі хлеб, то цяпер яны не толькі не выпрацоўваюць хлеба, а наадварот, самі маюць патрэбу ў тым, каб ім падвозілі хлеб з

расці, і патрэбнасць у хлебе будзе павялічвацца.

Гэта першая прычына росту патрэбнасці ў зярне.

Далей. У стары час у нас тэхнічных культур было менш, чым цяпер. Мы выпрацоўваем цяпер бавоўны ўдвая больш, чым у стары час. Што датычыць ільну, буракоў і іншых тэхнічных культур, то мы іх выпрацоўваем непараўнаўча больш, чым у стары час. Што-ж з гэтага выцякае? А з гэтага выцякае тое, што людзі, занятыя вытворчасцю тэхнічных культур, не могуць у дастатковай ступені займацца вытворчасцю хлеба. Значыць, трэба мець вялікія запасы зярна для людзей, якія выпрацоўваюць тэхнічныя культуры, каб можна было ўсё больш і больш павялічваць вытворчасць тэхнічных культур, вытворчасць бавоўны, ільну, буракоў, сланечніку і т. д. А вытворчасць тэхнічных культур нам прыдзецца ўсё больш і больш павялічваць, калі мы хочам рушыць наперад нашу лёгкую прамысловасць і нашу харчовую прамысловасць.

Вось вам другая прычына росту патрэбнасці ў зярне.

Далей. Я ўжо гаварыў, што ў стары час выпрацоўвалі ў нас 4—5 мільярдаў пудоў зярна ў год. Царскія міністры звычайна гаварылі тады: «Самі не будзем даядаць, а хлеб вывозіць будзем». Што гэта за людзі, якія недаядалі? Зразумела, не царскія міністры. Недаядаўшыя людзі гэта — 20—30 мільёнаў вясковай беднаты, якая сапраўды недаядала і жыла ўпрогаладзь для таго, каб царскія міністры мелі магчымасць вывозіць хлеб заграніцу. Так было ў стары час. Цяпер у нас зусім іншы час. Совецкі ўрад не можа дапусціць, каб насельніцтва недаядала. Вось ужо два-тры гады, як беднаты ў нас няма больш, беспрацоўя не стала, недаяданне знікла, і мы грунтоўна ўступілі на шлях заможнасці. Вы запытаеце — куды дзеліся 20—30 мільёнаў галоднай беднаты? Яны перайшлі ў калгасы, абаснаваліся там і з поспехам будуюць сваё заможнае жыццё. А што гэта значыць? Гэта зна-

ў больш людзей.

Вось вам яшчэ адна прычына росту патрэбнасці ў хлебе.

Нарэшце, яшчэ адна прычына. Я гаварыў аб людзях і аб росце іх патрэбнасці ў хлебе. Але харчаванне людзей не абмяжоўваецца адным толькі хлебам. Ім патрэбна яшчэ мяса, тлушчы. Рост гарадоў, рост тэхнічных культур, агульны рост народанасельніцтва, заможнае жыццё, — усё гэта вядзе да росту патрэбнасці ў мясе, у тлушчах. Неабходна, значыць, мець добра пастаўленую жывёлагадоўлю з вялікай колькасцю жывёлы, дробнай і буйнай, для таго, каб мець магчымасць задаволіць растучыя патрэбнасці насельніцтва ў мясных прадуктах. Усё гэта ясна. Але рост жывёлагадоўлі нямыслімы без вялікіх запасаў зярна для жывёлы. Толькі зернавая гаспадарка, якая расце і разгортваецца, можа стварыць умовы, неабходныя для росту жывёлагадоўлі.

Вось вам яшчэ адна прычына каласальнага росту патрэбнасці ў зярне ў нашай краіне.

Такія, таварышы, прычыны, якія ў корані змянілі твар нашай краіны і ставяць перад намі неадкладную задачу — давесці штогодную вытворчасць зярна ў бліжэйшым будучым да 7—8 мільярдаў пудоў.

Мы сталі таму на іншы шлях— стварэння буйных гаспадарак у земляробстве. Мы сталі на шлях аб'яднання дробнасялянскіх гаспадарак у вялікія калектыўныя гаспадаркі, якія апрацоўваюць зямлю калектыўнай працай і якія карыстаюцца ўсім дабром і магчымасцямі буйнай гаспадаркі. Гэта ёсць шлях калгасаў. Ці з'яўляецца для нас цяпер калгасная форма буйнай гаспадаркі пануючай формай нашага земляробства? Так, з'яўляецца. У калгасах у нас ёсць цяпер каля 90 проц. усяго сялянства. Значыць, буйная гаспадарка ў земляробстве, калгасная гаспадарка, як пануючая форма, — у нас ужо ёсць у наяўнасці.

Для гэтага патрабуецца, падругое, каб у калгасаў, у нашых буйных гаспадарак было дастаткова выгодных зямель. Ці ёсць такія землі ў нашых калгасаў? Так, ёсць. Вы ведаеце, што ўсе царскія, памешчыцкія і кулацкія землі перададзены ўжо калгасам. Вы ведаеце, што гэтыя землі ўжо замацаваны за калгасамі навечна. Значыць, у калгасаў маецца дастаткова выгодных зямель для таго, каб разгарнуць ва ўсю вытворчасць зярна.

Для гэтага патрабуецца, па-

і месяцамі, а днямі і гадзінамі.

Выходзіць, такім чынам, што мы маем усе ўмовы, неабходныя для таго, каб дабіцца ў бліжэйшым будучым штогоднай вытворчасці зярна ў размеры 7—8 мільярдаў пудоў.

Вось чаму я думаю, што неадкладная задача, аб якой я гаварыў вышэй, безумоўна, ажыццявіма.

Галоўнае цяпер у тым, каб налегчы на кадры, абучыць кадры, дапамагчы адстаючым асвоіць тэхніку, вырошчваць з дня ў дзень людзей, здольных асвоіць тэхніку і пагнаць яе наперад. У гэтым цяпер галоўнае, таварышы.

Асаблівую ўвагу патрэбна звярнуць на камбайны і на камбайнераў. Вы ведаеце, што самая адказная справа ў зернавой гаспадарцы—уборка. Уборка—справа сезонная і яна не любіць чакаць. Сабраў своечасова—выйграў, спазніўся ва ўборцы—прайграў. Значэнне камбайна заключаецца ў тым, што ён дапамагае сабраць ураджай своечасова. Гэта вельмі вялікая і сур'ёзная справа, таварышы.

Але значэнне камбайна гэтым не абмяжоўваецца. Яго значэнне заключаецца яшчэ ў

не камбайна і людзей, якія працуюць на камбайне.

Вось чаму я думаю, што ўкараненне камбайна ў земляробства і вырошчванне шматлікіх кадраў камбайнераў і камбайнерак з'яўляецца першаступеннай задачай.

Вось чаму, заканчваючы прамову, я хацеў-бы выказаць пажаданне, каб лік нашых камбайнераў і камбайнерак рос не па днях, а па гадзінах, каб яны, абучаючыся тэхніцы камбайна і абучаючы гэтай справе сваіх таварышоў, сталі, нарэшце, сапраўднымі пераможцамі ў сельскай гаспадарцы нашай краіны.

(Бурныя, доўгія апладысменты, якія пераходзяць у авацыю, гучнае «ўра», воклічы з месц: «Няхай жыве любімы СТАЛІН!»).

Яшчэ два словы, таварышы. Мы тут у прэзідыуме цішком гутарылі і знайшлі, што трэба было-б прадставіць удзельнікаў данай нарады к вышэйшай узнагародзе, к ордэну—за добрую работу. Мы гэту справу думаем правесці, таварышы, у бліжэйшыя дні.

(Бурныя, доўгія апладысменты, крыкі «ўра», воклічы: «Дзякуй таварышу СТАЛІНУ!»).

АБ ПЕРАЙМЕНАВАННІ ВІЦЕБСКАЙ ІЛЬНОПРАДЗІЛЬНАЙ ФАБРЫКІ «ДЗВІНА» Ў ВІЦЕБСКУЮ ІЛЬНОПРАДЗІЛЬНУЮ ФАБРЫКУ ІМЯ ТАВ. КАГАНОВІЧА Л. М.

Пастанова Цэнтральнага Выканаўчага Камітэта Саюза ССР.

Цэнтральны Выканаўчы Камітэт Саюза ССР пастанаўляе:

Задаволіць хадайніцтва рабочых віцебскай ільнопрадзільнай фабрыкі «Дзвіна», Віцебскага горсовета і ЦВК БССР і перайменаваць названую фабрыку ў «Віцебскую ільнопрадзільную фабрыку імя тав. Кагановіча Л. М.»

Старшыня Цэнтральнага Выканаўчага Камітэта Саюза ССР А. ЧАРВЯКОЎ.

Сакратар Цэнтральнага Выканаўчага Камітэта Саюза ССР І. АКУЛАЎ.

Масква, Крэмль, 2 снежня 1935 г.

Цэнтральны музей В. І. Леніна

Па ініцыятыве тав. Сталіна ў Маскве арганізуецца Цэнтральны музей В. І. Леніна. У музеі будзе сабрана ўсё, што звязана з жыццём і дзейнасцю Владзіміра Ільіча. Музей адкрыецца 1 студзеня 1936 года.

Партыйныя, навуковыя і грамадскія арганізацыі БССР разгарнулі работу па збору для музея твораў жывапісу, скульптуры, графікі, кніжнай ілюстрацыі, народнай творчасці, прысвечаных Леніну.

У Беларускай Акадэміі Навук створаны спецыяльны камітэт. Камітэт збірае ўспаміны, друкаваныя матэрыялы, пісьмы і творы Леніна і ўсе выданні на беларускай мове аб Леніне.

Партвыдавецтва Беларусі сабрала ўжо каля 150 назваў, выданых у БССР на беларускай, польскай і яўрэйскай мовах кніг Леніна і аб Леніне.

Этнаграфічная секцыя Беларускай Акадэміі Навук ужо сабрала больш 50 народных песень, частушак, былін аб Ільічу. На вёску выехалі работнікі краязнаўчага бюро для збору маючагася надзвычай багатага матэрыялу аб Леніне: вышыўкі на ручніках, малюнкі, лепка, розныя работы. Краязнаўчае бюро таксама збірае матэрыялы аб тым, колькі прадпрыемстваў, калгасаў, соўгасаў, паселішчаў, школ, клубаў, ясляў названа імем Леніна, колькі дзяцей носіць імя вялікага правадыра. Менскі музей Рэвалюцыі сабраў для Цэнтральнага музея Леніна шмат цікавых экспанатаў: партрэт Леніна з натуральнага ільновалакна, мазаічны партрэт з рознакаляровага шкла, партрэт, вышыты шоўкам на сялянскім палатне. Збіраюцца самыя цікавыя малюнкі дзяцей-школьнікаў аб Леніне і Сталіне.

Сярод экспанатаў, сабраных Белкаапромсоветам, асаблівую ўвагу заслугоўваюць: барэльефны партрэт Леніна, вылеплены з гліны барысаўскім саматужнікам-ганчаром і прысланы ляднянскай швэйнай арцеллю (Аршаншчына) партрэт Леніна ва ўвесь рост, вышыты на палатне ў народным стылі. Менская арцель «Новы шлях» прыслала паўтараметровы партрэт Леніна і карціну «Ленін і Сталін у Горках», вышытыя на чырвоным атласе. (БЕЛТА).

НАРАДА МЕНСКАГА ГАРАДСКОГА І ЦЭНТРАЛЬНАГА ПРОФАКТЫВА

Учора ў вялікай зале Дома ўрада адбылася нарада менскага гарадскога і цэнтральнага профактыва разам са стаханаўцамі менскіх прадпрыемстваў.

У прэзідыуме тт. **Валковіч, Галадзед,** сакратар ВЦСПС **Палонскі, Кавальчук, Саакян, Лейзер, Готфрыд, Рыскін, Картукоў, Гераўкер;** стаханаўцы **Скабло Г.** (фабрыка імя Кагановіча), **Левін** (завод «Большэвік»), **Васілеўскі** (завод імя Кірава) і інш.

Пад гучныя дружныя воплескі выбіраецца ганаровы прэзідыум у складзе тт. **Сталіна, Молатава, Кагановіча, Варашылава, Калініна, Орджанікідзе, Касіора, Чубара, Андрэева, Мікаяна, Петроўскага, Постышэва, Жданава, Рудзутака, Эйхе, Ежова, Дзімітрава, Тэльмана, Гікало і Галадзеда.**

Пры зачытанні імя таварыша **Сталіна** зала стоячы доўга вітае любімага правадыра. Нясуцца воклічы: «Няхай жыве таварыш Сталін», «ура».

Даклад аб выніках першай усесаюзнай нарады стаханаўцаў і задачах профсаюзаў зрабіў тав. **Кавальчук.**

Першае слова па дакладу атрымаў стаханавец стругаль завода «Большэвік» т. **Левін.** Ён расказаў аб тым, як на стружцы апоек перакрыў усесаюзны рэкорд: абстругаў за змену 613 апоек замест раней устаноўленага ўсесаюзнага рэкорду 462. 30 лістапада т. Левін перакрыў свой уласны рэкорд—абстругаў 700 апоек.

Скабло Гірш — адзін з ініцыятараў стаханаўскага руху ў БССР, стаханавец фабрыкі імя Кагановіча, расказаў, як на фабрыцы разгортваецца стаханаўскі рух, як з кожным днём растуць новыя выдатныя кадры.

Аб адсутнасці дапамогі з боку інжынерна-тэхнічных работнікаў, гаварыў стаханавец фабрыкі імя Тэльмана т. **Вялічка.**

Культработнік фабрыкі імя Кагановіча т. **Васвуцкая** ў сваім выступленні адзначыла адсутнасць дзелавой дапамогі з боку ЦСПСБ і ЦП саюза.

Пасля выступлення старшыні ЦП саюза швэйнікаў т. **Клябанава,** з вялікай і яркай прамовай выступіў сакратар ВЦСПС т. **Палонскі** і загадчык прамыслова-транспартнага аддзела ЦК т. **Готфрыд.**

Нарада паслала прывітальную тэлеграму т. **Сталіну** і пісьмо т. **Гікало.**

НАРАДА ПЕРАДАВЫХ КАМБАЙНЕРАЎ І КАМБАЙНЕРАК СССР З ЧЛЕНАМІ ЦК ВКП(б) І УРАДА

ПРАМОВА тав. ТУЮБАЕВА

(КАМБАЙНЕР ФЕДАРАЎСКАГА ЗЕРНАСОЎГАСА, КАЗАКСТАН)

Перадаю палкае прывітанне ўраду, партыі і асабіста любімаму правадыру таварышу Сталіну ад камбайнераў Казахскай рэспублікі. **(Бурныя апладысменты).**

На палях рэспублікі працавала ў сёлетнім годзе больш 2 тысяч камбайнераў. Яшчэ нядаўна на палях Казакстана не было нават і снопавязалак. Толькі дзякуючы дапамозе партыі і асабістым клопатам правадыра народаў таварыша Сталіна аб казакскім народзе, які вызваліўся ад рабскай ручной працы, мы ў Казакстане маем не мала камбайнераў, даўшых у гэтым годзе па 400 і 500 гектараў на камбайн.

На гэтай нарадзе прысутнічаюць мае таварышы, якія ўбралі не мала хлеба: напрыклад, таварыш Лагвіненка,—641 гектар, тав. Міхін — 522 гектары, тав. Мікушэў—463 гектары. Я ўбраў 388 гектараў.

Калі гэтыя паказальнікі і ніжэй, чым паказальнікі камбайнераў другіх абласцей і краёў, то трэба-ж улічыць, за які час яны даны. Я асабіста ўбраў 388 гектараў за 20 дзён, а ў сярэднім не больш 25 дзён убіраў камбайн у Казакстане. Трэба звярнуць таксама ўвагу на тое, колькі цэнтнераў атрымана са скошанага.

Мы працавалі ў гэтым годзе лепш, чым у мінулым. Гэтаму дапамагло рашэнне ЦК партыі аб аплаце камбайнерам і аб ліквідацыі ўраўнілаўкі і абязлічкі.

Я абяцаю ўбраць у будучым годзе не менш 500 гектараў, вывучыць і падцягнуць не менш 8 камбайнераў-казакаў, каб яны ўбралі такую-ж плошчу. Абавязваюся поўнасцю адрамантаваць свой трактар да сяўбы, а камбайн — да ўборкі.

Раней мы не толькі не марылі аб тым, каб быць у Маскве, але не ведалі нават дарогу да яе, а зараз, як бачыце, мы знаходзімся разам з правадырамі, вітаемся з правадырамі і бачым нашых правадыроў, у той час як раней мы не выходзілі за межы свайго аула.

Усё гэта мы маем дзякуючы правільнай нацыянальнай палітыцы, праводзімай пад кіраўніцтвам таварыша Сталіна. Толькі дзякуючы гэтаму мы сёння бачымся з нашымі правадырамі.

Няхай жыве комуністычная партыя і любімы правадыр тав. Сталін! **(Бурныя апладысменты, якія пераходзяць у авацыю, крыкі «ўра»).**

ПРАМОВА тав. КАЛАСЮКА

(КАМБАЙНЕР ЗЕРНАСОЎГАСА «ЎДАРНІК», УЗБЕКІСТАН)

Таварышы, дазвольце мне віташь таварыша Сталіна. **(Апладысменты).**

Таварышы, я камбайнер, як вам вядома, з Узбекістана (Сярэдняя Азія, соўгас «Ударнік»), працую я ў соўгасе з 1930 года. З маладых год я папаў у Сярэднюю Азію. І я сам з 1915 года паехаў з маладых год к брату і там застаўся.

Кагановіч. Адкуль ты сам?

Каласюк. Я сам з Украіны...

барана, свінню. У мінулым годзе я працаваў брыгадзірам. Быў дан план узараць за 20 дзён 960 гектараў, я ўзараў за 16 дзён. Мяне паслалі ў Маскву, прымалі нас Юркін, Сомс. Вярнуўшыся з Масквы, я падрамантаваў машыны ў брыгадзе, выпусціў іх да ўборачнай, і ўсе выпрацавалі норму па 500—400 гектараў. На будучы год я бяруся працаваць з чатырма камбайнамі, толькі былі-б памочнікі.

Мяне пасылаюць на год на

ПРАМОВА тав. АГЕЕВА

(КАМБАЙНЕР АРМАВІРСКАЙ МТС, АЗОВА-ЧОРНАМОРСКАГА КРАЯ)

Дазвольце перадаць палкае прывітанне ад азова-чорнаморскіх камбайнераў. Не толькі ад таварышоў, якія сядзяць тут, але і ад астаўшыхся камбайнераў. Таму, што ў нас зараз у Азова-Чорнаморскім краі маса добрых камбайнераў, і мы ўжо можам ганарыцца тым, што наш край у гэтым годзе ўбраў 357 гектараў на кожны камбайн. Ад гэтых камбайнераў дазвольце мне перадаць нашаму ўраду на чале з таварышам Сталіным палкае бальшавіцкае прывітанне! **(Бурныя апладысменты, якія пераходзяць у авацыю. Воклічы з месц: «Ад калгаснікаў Дона і Кубані прывітанне таварышу Сталіну!», «Няхай жыве наш правадыр таварыш Сталін!»).**

А зараз дазвольце мне спыніцца на наступным. Не так даўно я правёў паўтара месяца ў Маскве, быў на трох гістарычных з'ездах: усерасійскім з'ездзе советаў VII усесаюзным і на II з'ездзе калгаснікаў-ударнікаў. На гэтым з'ездзе прысутнічалі толькі два знатныя камбайнеры: тав. Колесаў, які ўбраў у мінулым годзе 512 гектараў, і я—620 гектараў. А зараз мы ўжо бачым вось якую колькасць камбайнераў, прысутных тут!

Гэта — тыя людзі, якія па лозунгу нашага любімага правадыра таварыша Сталіна. аўладалі тэхнікай. **(Апладысменты).**

Таварышы, мы ўсе, хто сядзіць тут, павінны заявіць нашаму народнаму камісару абароны таварышу Варашылаву... **(Дэлегаты наладжваюць таварышу Варашылаву бурную авацыю, крыкі «ўра»),** што калі патрэбна будзе дапамога з нашага боку, мы не палічымся ні з якімі труднасцямі. Вазьміце хоць-бы гады грамадзянскай вайны, у якой мне таксама прышлося прымаць удзел. Успомніце, як мы змагаліся ў тыя гады. Нават слаба ўзброеныя тэхнікай, мы ўсё-ж перамаглі. Няхай зараз папрабуе які-небудзь гад накінуцца на нашу Советскую краіну! Мы са стэпавых камбайнаў, як адзін, перасядзем і на каня, і на танк, і на бронепоезд і пакажам, што мы ўмеем ваяваць і перамагаць. **(Бурныя апладысменты. Голас з месца: «Няхай жывуць чырвоныя маршалы!» «Ура».).**

А зараз, таварышы, я скажу некалькі слоў пра сябе. Не так даўно, пасля сканчэння работы, я атрымаў пуцёўку. Тут таварышы гавораць, што яны атрымалі на адзін год, а я атрымаў пуцёўку на некалькі год ад саюза машынатрактарных станцый штогод выязджаць на курорт. І вось, ка-

Сталін. Добра! Мы і трактарыстаў склічам на нараду.

Голас з месца. Азова-чорнаморцаў не забудзьце.

Сталін. Не забудзем.

Агееў. Цяпер я пераходжу да таго, як я пачаў працаваць на камбайне. Безумоўна, прыходзілася цяжка. Усім вядома, што ў нас, на Кубані, быў люцейшы сабатаж. Але дзякуючы партыі і таварышу Сталіну,—а таварыш Сталін нам паслаў на дапамогу Лазара Майсеевіча Кагановіча **(бурныя апладысменты, якія пераходзяць у авацыі, крыкі «ўра»),** — на Кубані зламалі кулацкі сабатаж. Усё-ж, таварышы, як кулак ні адбіваўся, як ні кідаўся вакол, мы здолелі яго разбіць і выгнаць.

Таварышы, што-ж засталося пасля разгрому сабатажу? Засталіся яшчэ «недабіткі», — мы іх так называем: гэта тыя людзі, якія не за кулака, а так каля яго засталіся. Такія людзі яшчэ былі. З імі таксама прышлося змагацца ў 1933 годзе, і вельмі цяжка змагацца.

Успомнім, як тады працавалі камбайны. Атрымалі мы машыны, выехалі на палі, а калгаснікі гавораць: што гэта за машына, яна толькі раскідвае ўсё наша зярно. Вось, таварышы, якія былі настроі ў той час. Ты ім гаворыш— гэта няверна. Яны гавораць — гэта верна. Што-ж, таварышы, за 1933 год нам прышлося ўбраць, у прыватнасці я самае большае па нашай МТС убраў толькі 350 гектараў. Гэта самае найбольшае, а ў іншых МТС 100—200 гектараў. Калгаснікі яшчэ не ўсведамлялі сілы камбайна. яшчэ былі супроцькамбайныя настроі.

Калі мы возьмем работу ў 1934 годзе, то таксама не дужа важна працавалі камбайны ў Азова-Чорнаморскім краі. У нас, у Армавірскай МТС, кожны камбайн даў прыкладна 200 гектараў. Мне давялося выпрацаваць 620 гектараў. За 620 гектараў я зарабіў працадні, на кожны працадзень я атрымліваў гарантыйны мінімум у 2 —2,5 кілограма хлебам. Грашыма я зарабіў 2 тысячы рублёў.

Сталін. Нядрэнна.

Агееў. Атрымаў каля 3-х тон хлеба.

Сталін. Нядрэнна.

Агееў. Вядома, нядрэнна. Атрымаў патэфон, мэблю для хаты. Райвыканком прэміраваў мяне хатай. Гэта, таварышы, усё за тое, што я добрасумленна працаваў на машыне.

Пераходзячы да работы ў 1935 г., я павінен, таварышы, сказаць,

выпушчана 60 тысяч камбайнаў. Гэта, таварышы, вельмі вялікае дасягненне. Адзін наш Ростсельмаш павінен даць 18 тысяч камбайнаў; ён за ўсе гады столькі не даваў, колькі ён дасць сталінскіх камбайнаў у 1936 годзе!

І вось, таварышы, гэтага яшчэ мала. Калі мы маем права сказаць, што мы аўладалі тэхнікай, то мы павінны сказаць, што мы яшчэ не аўладалі агратэхнікай, высокімі ўраджаямі. Камбайнеры, якія сядзяць тут, усе, мабыць, калгаснікі, усе, мабыць, з калгаснай сям'і. А раз мы ўсе з калгаснай сям'і—значыць нам мала, што мы аўладалі адной справай,—нам зараз трэба аўладаць і агратэхнікай. А з агратэхнікай мы зможам хутка падвоіць ураджайнасць. У нас, у Азова-Чорнамор'і, такое рашэнне прынята ўжо. Гэтага мала, таварышы. Калі мы возьмем Кубань, то Кубань з'яўляецца багатым дном, невычарпальным дном зярна. З прычыны кулацкага сабатажу на Кубані мы мелі вельмі нізкую ўраджайнасць. Кулакі давялі ўраджайнасць да таго, што мы атрымлівалі з гектара адзін цэнтнер, а то і таго не атрымлівалі. Зараз мы маем права з гордасцю сказаць, што на гэтых землях мы сталі працаваць лепш, перадавыя калгасы збіраюць 40 цэнтнераў кукурузы з гектара, 20 і больш цэнтнераў пшаніцы, да 10 цэнтнераў клешчавіны. Але наш край можа даць больш! І ў тым рапарце, што мы перадалі таварышу Сталіну, мы паабяцалі быць самым багатым, самым ураджайным краем краіны!

Усе магчымасці ў нас ёсць. Трэба толькі сур'ёзна вучыцца!

Хачу сказаць адносна работы камбайна. Я прапаную саломакапніцель убраць, бо мы з саломакапніцелем разводзім пустазелле. Мы праз кожныя 15—20 метраў кідаем кучку саломы і ў сувязі з гэтым і трактару нельга працаваць, значыць, нельга пушчыць жніўнік. Гэтыя саломакапніцелі трэба ўбраць, а трэба за камбайнам прычапляць аўтаматычныя цялежкі, на якіх збіраць салому і амешкі і выкідваць іх у 3—4 кучкі на кілометры. Пакуль калгаснікі ўбіраюць загонку, мы

ПРАМОВА тав. ПЕТРОВАЙ

(КАМБАЙНЕРКА ЖЭРНОЎСКАЙ МТС, САРАТАЎСКАГА КРАЯ)

Таварышы, дазвольце перадаць ад дзяўчат Саратаўскага края палкае прывітанне кіраўніку тав. Сталіну. **(Апладысменты).**

Таварышы, я працую на камбайне першы год. Скасіла 544 гектары, атрымала 2.250 руб **(Апладысменты).** Апрача таго, што я зарабіла, я атрымала ад Наркамзема тав. Чэрнова матацыкл, а ад края — патэфон. **(Апладысменты).** Я хвалююся, не магу гаварыць.

Сталін. Гаварыце смялей, тут усе свае.

Петрова. На будучы год я бяру абавязацельства скасіць 700 гектараў. Выклікаю на соцыялістычнае спаборніцтва па Советкаму Саюзу ўсіх дзяўчат. **(Апладысменты).**

Молатаў. Добра выходзіць, гаварыце.

Петрова. Я хвалююся.

Сталін. Нічога, нічога, добра выходзіць, смялей.

Варашылаў. Смеласць гарады бярэ.

Сталін. Тут свая сям'я.

Петрова. Дзякуй таварышу Сталіну, што даў нам такую магчымасць працаваць на такіх вялікіх караблях і не ўступаць мужчынам. **(Апладысменты).**

Няхай жыве наша партыя і наш любімы таварыш Сталін! **(Апладысменты).**

Тав. Сталін, дазвольце ад саратаўскай дэлегацыі паціснуць вам руку. **(Падыходзіць да членаў прэзідыума і паціскае рукі).**

ПРАМОВА тав. МАРДЖАЯНА*)

(КАМБАЙНЕР ЛЕНІНАКАНСКАЙ МТС, АРМЕНІЯ)

Дазвольце перадаць вам ад імя стаханаўцаў-калгаснікаў і ўсіх працоўных Арменіі палкае прывітанне Ленінскаму Цэнтральнаму Камітэту партыі і яго правадыру і натхніцелю вялікаму Сталіну.

Усім вядома, як прыгнятаў працоўных Арменіі царскі ўрад, як пакутуюць пад цяжкім гнётам працоўныя армяне, якія жывуць у капіталістычных краінах—Германіі, Амерыцы і інш.

Іншая карціна ў Советскім Саюзе. Што мы маем зараз, пры падвядзенні вынікаў 15-годдзя існавання советскай улады ў Арменіі? Мы зараз маем квітнеючую краіну, якую мы пераўтварылі дзякуючы правільнай лініі партыі. Якія дасягненні маем у скарыстанні камбайнаў? Толькі за два гады Арменія, якая раней уяўлення не мела аб камбайне, атрымала 21 камбайн. Гэта для Арменіі было вялікай дапамогай з боку партыі і ўрада.

Урадавы план прадугледжваў уборку камбайнамі ў 160 гектараў, а ў сярэднім па Арменіі гэты план выкананы на 270 гектараў.

Я сам раней працаваў на чыгунцы, але не меў ніякай спецыяльнасці, пайшоў працаваць толькі-б як-небудзь пракармлівацца. Пазней, у 1929 годзе, арганізаваў калгас, быў намеснікам старшыні калгаса. Калгас вылучыў мяне на вучобу. Я вучыўся

ляюцца выразіцелямі інтарэсаў рабочага класа і працоўнага сялянства Арменіі.

За маю работу мяне прэміравалі радыёпрыёмнікам, веласіпедам, патэфонам і іншымі рэчамі. На зробленыя грошы я набыў дзве каровы, 10 авец і купіў абстаноўку.

Даю абяцанне ў 1936 годзе, пасля сканчэння вучобы, перайсці працаваць на два камбайны з тым, каб прадукцыйнасць кожнага была не ніжэй 700 гектараў, і выклікаю на спаборніцтва камбайнераў суседніх з Арменіяй рэспублік — Грузіі і Азербайджана.

За час маёй работы камбайнерам я навучыў трох камбайнераў, якія працуюць не горш за мяне. Я аўладаў новай тэхнікай і ў далейшым буду змагацца за высокую прадукцыйнасць. Даю абяцанне падрыхтаваць 6 новых камбайнераў і дабіцца, каб іх прадукцыйнасць была не ніжэй 800 гектараў.

Зараз галоўнае заключаецца ў тым, каб спалучаць падрыхтоўку кадраў з аўладаннем тэхнікай і павышэннем прадукцыйнасці працы. Чаму ў тэкстыльнай прамысловасці ткачыхі могуць працаваць на некалькіх варштатах, а мы не можам вывучыць тэхніку і перайсці на некалькі камбайнаў? Я гэта апраўдаю на справе!

Наш калгас знаходзіцца ў поў-

тацць таварыша Сталіна. (Апладысменты).

Таварышы, я камбайнер, як вам вядома, з Узбекістана (Сярэдняя Азія, соўгас «Ударнік»), працую я ў соўгасе з 1930 года. З маладых год я папаў у Сярэднюю Азію. І я сам з 1915 года паехаў з маладых год к братану і там застаўся.

Кагановіч. Адкуль ты сам?

Калесюк. Я сам з Украіны...

Калі я прыехаў, мяне не дапусцілі да машыны. Я за 6 тыдняў вывучыў «Катэр» — амерыканскую марку. Калі ўбачылі, што я добра адношуся да работы, мяне перавялі ў брыгадзіры, а потым я сеў на камбайн. У 1932 годзе на камбайне я выпрацаваў 532 гектары. У 1933 годзе выпрацаваў на камбайне 560 гектараў, у 1934 годзе 560 і ў 1935 годзе—531 гектар.

За сваю работу я атрымаў 22 прэміі, атрымаў веласіпед, цёлку, я працаваў брыгадзірам. Быў дан план узараць за 20 дзён 960 гектараў, я ўзараў за 16 дзён. Мяне паслалі ў Маскву, прымалі нас Юркін, Сомс. Вярнуўшыся з Масквы, я падрамантаваў машыны ў брыгадзе, выпусціў іх да ўборачнай, і ўсе выпрацавалі норму па 500—400 гектараў. На будучы год я бяруся працаваць з чатырма камбайнамі, толькі былі-б памочнікі.

Мяне пасылаюць на год на падрыхтоўчыя курсы для паступлення ў школу с.-г. інжынераў.

Няхай жыве Цэнтральны Камітэт партыі і любімы правадыр таварыш **Сталін! (Доўгія апладысменты, крыкі «ўра»).**

Дазвольце паціснуць вам рукі. **(Абыходзіць прэзідыум і паціскае ўсім рукі).**

Голас з месца. Няхай жыве таварыш Кагановіч! Ура! **(Крыкі «ўра», апладысменты).**

гад накінуцца на нашу Савецкую краіну! Мы са стапавых камбайнаў, як адзін, перасядзем і на каня, і на танк, і на бронепоезд і дакажам, што мы ўмеем ваяваць і перамагаць. **(Бурныя апладысменты. Голас з месца: «Няхай жывуць чырвоныя маршалы!» «Ура».).**

А зараз, таварышы, я скажу некалькі слоў пра сябе. Не так даўно, пасля скančэння работы, я атрымаў пуцёўку. Тут таварышы гавораць, што яны атрымалі на адзін год, а я атрымаў пуцёўку на некалькі год ад саюза машынатрактарных станцый штогод выязджаць на курорт. І вось, калі я быў на курорце, я меў магчымасць прачытаць пра таварыша Стаханава. Мяне вельмі здзівіла, што чалавек здолеў дабіцца выпрацоўкі адбойным малатком у 115 тон, у некалькі раз перакрыў звычайныя нормы.

Таварышы, я тады парашыў напісаць пісьмо таварышу Стаханаву, расказаць, як мы авалодваем машынамі ў сельскай гаспадарцы. У гэтым пісьме я ўказаў таварышу Стаханаву так: калі вёскі і сёлы будуць працаваць па-стаханаўску і перавыконваць нормы, як перавыконваеш ты, таварыш Стаханаў, то мы скажам адкрыта ўсяму буржуазнаму класу: няхай і не думаюць пасягаць на нашы граніцы! У гэтым пісьме я пісаў таварышу Стаханаву аб тым, што мы, перадавыя камбайнеры, у гэтым годзе выпрацоўваем на адзін камбайн ужо 700 і 800 гектараў. І ў гэтым пісьме я напісаў таварышу Стаханаву, што мы, перадавікі, можам даць на кожны трактар у пераводзе на мяккае ворыва 2.000 гектараў, на кожны камбайн—да адной тысячы гектараў. Таварыш Стаханаў падрабязна адказаў на маё пісьмо.

Адсюль, таварышы, мы бачым, гэта не сакрэт,—што мы ўжо зараз маем па Азова-Чорнаморскаму краю такія трактарныя атрады, якія на сёнешні дзень даюць выпрацоўку больш чым па адной тысячы гектараў на кожны трактар. Таварыш Сталін, вось як мы ўжо працуем!

За 620 гектараў я зарабіў працадні, на кожны працадзень я атрымліваў гарантыйны мінімум у 2—2,5 кілаграма хлебам. Грашыма я зарабіў 2 тысячы рублёў.

Сталін. Нядрэнна.

Агееў. Атрымаў каля 3-х тон хлеба.

Сталін. Нядрэнна.

Агееў. Вядома, нядрэнна. Атрымаў патэфон, мэблю для хаты. Райвыканком прэміраваў мяне хатай. Гэта, таварышы, усё за тое, што я добрасумленна працаваў на машыне.

Пераходзячы да работы ў 1935 г., я павінен, таварышы, сказаць, што я быў дэлегатам на другім з'ездзе калгаснікаў-ударнікаў. Але мне тут не прышлося размаўляць з таварышам Сталіным.

Сталін. Колесаў перабіў.

Агееў. Мяне не Колесаў перабіў, але гэта няважна. **(Смех).**

Пасля з'езда я паехаў у МТС, у нас там склікалі нараду ў раёне. Пасля раённай нарады ў нас быў яшчэ злёт перад уборкай у краі, дзе тав. Шэбалдаеў даваў нам кіраўніцтва. Я на гэтай нарадзе ўзяў абавязацельства ўбраць у гэтым годзе 700 гектараў. Народу на гэтай нарадзе сядзела не менш, чым тут. Мне сказалі таварышы: ты глыбока памыляешся, такой выпрацоўкі не дасягнуць. Я ім адказаў: здолей любіць сваю машыну, свайго таварыша, які будзе з табой працаваць. Тады ты з машыны будзеш выжымаць тое, што ніколі машына не магла даваць, а ты з яе выжмеш.

Так і атрымалася, таварышы. Тут выказваліся таварышы, якія выпрацавалі і тысячу з лішнім, і 600, і 700 гектараў. Зараз мы выпрацавалі 600—700 гектараў. Але для нас, перадавікоў, гэтага ўжо мала, для нас трэба выпрацоўваць яшчэ больш. Мы павінны выжаць са сваёй машыны тое, што ні адна капіталістычная краіна не толькі не магла, але што ёй і не сніцца.

Мы гутарылі з таварышам Якаўлевым, і таварыш Якаўлеў нам сказаў, што ў гэтым годзе па прапанове таварыша Сталіна будзе

Хачу сказаць адносна работы камбайна. Я прапаную саломакапніцель убраць, бо мы з саломакапніцелем разводзім пустазелле. Мы праз кожныя 15—20 метраў кідаем кучку саломы ў сувязі з гэтым і трактару нельга працаваць, значыць, нельга лушчыць жніўнік. Гэтыя саломакапніцелі трэба ўбраць, а трэба за камбайнам прычапляць аўтаматычныя цялежкі, на якіх збіраць салому і амецці і выкідваць іх у 3—4 кучкі на кілометры. Пакуль калгаснікі ўбіраюць загонку, мы можам лушчыць жніўнік. Нам трэба ўсімі мерамі вывучаць агратэхніку.

Цяпер я хацеў закрануць нашу далейшую работу ў 1936 годзе. Тут таварышы выклікалі на спаборніцтва іншых. Гэта вельмі добра, але трэба, як таварыш Сталін заўсёды нам гаворыць, каб не зазнаваліся, каб не фарсілі, што я багата ведаю. Калі ты ведаеш, вельмі добра, але ты павінен пазказаць гэта таму, хто не ведае. Вось задача ўсіх нас—перадавікоў. Гэту задачу трэба выканаць не на словах, а на справе. Тут гаварылі: «Я бяру 10 чалавек навучыць» і т. д. Я павінен сказаць, што я ўжо ў гэтым годзе даў сваёй МТС такіх людзей, якія не вучыліся ў школе, але ўжо могуць зараз працаваць добра. Вось, напрыклад, мой памочнік без усякай школы дзбаў па 17 і 18 гектараў. Гэта чалавек, які не меў ніякага разумення аб камбайне. Другі мой памочнік вучыцца зараз на курсах механікаў. Трэці памочнік—штурвальны, таксама самавучка. Я яго вучыў на працягу 1934—35 года, і ён зараз па загаду дырэктара МТС пераведзен у камбайнеры. Мала сказаць, што я хачу вывучыць столькі-та чалавек. Трэба гэта зрабіць!

Няхай жыве наша партыя, няхай жыве наш урад на чале з таварышам Сталіным! **(Апладысменты, крыкі «ўра»).**

уяўлення не мела аб камбайне, атрымала 21 камбайн. Гэта для Арменіі было вялікай дапамогай з боку партыі і ўрада.

Урадавы план прадугледжваў уборку камбайнамі ў 160 гектараў, а ў сярэднім па Арменіі гэты план выканан на 270 гектараў.

Я сам раней працаваў на чыгунцы, але не меў ніякай спецыяльнасці, пайшоў працаваць толькі-б як-небудзь прахарчавацца. Пазней, у 1929 годзе, арганізаваў калгас, быў намеснікам старшыні калгаса. Калгас вылучыў мяне на вучобу. Я вучыўся на курсах трактарыстаў. У 1932 годзе аўладаў трактарам і два гады працаваў у брыгадзе. Потым вучыўся на камбайнера. Лозунг, высунуты таварышам Сталіным—тэхніка без людзей мёртвая — натхніў мяне. Пры плане ў 160 гектараў я фактычна за 24 дні ўбраў 516 гектараў і зэканоміў 970 кілаграмаў гаручага. У калгасе я атрымаў 240 працадзён за работу вясной трактарыстам, а за ўборку камбайнам зарабіў 3 тыс. рублёў грашыма і 28 пудоў пшаніцы. Гэтых поспехаў я дасягнуў таму, што здолеў правесці ў жыццё лозунг таварыша Сталіна аб аўладанні тэхнікай.

Калі ў Арменію прышлі першыя камбайны, многія спецыялісты лічылі, што ва ўмовах Арменіі камбайн працаваць не можа, і супраціўляліся механізаванай уборцы. Мы пад кіраўніцтвам партыі і яе правадыра таварыша Сталіна даказалі, што гэтыя сабатажнікі, гэтыя шкоднікі не з'яў-

і ў далейшым буду змагацца за высокую прадукцыйнасць. Даю абяцанне падрыхтаваць 6 новых камбайнераў і дабіцца, каб іх прадукцыйнасць была не ніжэй 800 гектараў.

Зараз галоўнае заключаецца ў тым, каб спалучаць падрыхтоўку кадраў з аўладаннем тэхнікай і павышэннем прадукцыйнасці працы. Чаму ў тэкстыльнай прамысловасці ткачыхі могуць працаваць на некалькіх варштатах, а мы не можам вывучыць тэхніку і перайсці на некалькі камбайнаў? Я гэта апраўдаю на справе!

Наш калгас знаходзіцца ў поўкілометра ад граніцы, перадаю вялікае дзякуй таварышу Варашылаву за тое, што Чырвоная армія стаіць на варце інтарэсаў рабочых і сялян, стварае новую абстаноўку для мірнай працы, якая расцвітае ў Савецкай Арменіі. Зараз мы ўсе бачым, што ніякай нацыянальнай розні няма, пануе мірная праца.

Мы прысвоілі свайму калгасу ганаровую назву «калгас імя таварыша Кагановіча» таму, што гэта чалавек, які ідэйна і на практыцы вучыў нас, як змагацца з труднасцямі і выходзіць з прарыву. Наш калгас перавыконвае цяпер дзяржаўныя планы і ў рэзультаце гэтага атрымаў больш даходу, чым у папярэднім годзе. Мы таксама павінны старацца працаваць добра, як працуюць нашы чыгункі, якія цесна звязаны з намі. **(Апладысменты).**

Няхай жыве ленінская камуністычная партыя! Няхай жыве кіраўнік і правадыр, натхніцель камуністычнай партыі і міжнароднага пралетарыята—таварыш Сталін! **(Бурныя апладысменты).**

---

*) Гаворыць па-армянску. Перакладае т. Вартанян.

ПРАМОВА тав. КОФАНАВАЙ

(КАМБАЙНЕРКА МАЛАРАСІЙСКАЙ МТС, АЗОВА-ЧОРНАМОРСКАГА КРАЯ)

Таварышы, ад Азова-Чорнаморскага края дазвольце перадаць палкае прывітанне таварышу Сталіну. **(Апладысменты).**

Таварышы, цяпер я раскажу аб тым, як я дабілася сваіх дасягненняў. Першы год я працавала ў калгасе, была ўдарніцай. Мяне вылучылі на курсы камбайнераў, як ударніцу. Я там павучылася тры месяцы і стала працаваць памочнікам камбайнера. Поўсезона я прапрацавала памочнікам камбайнера, і затым мяне вылучылі машыністам-камбайнерам. У 1934 годзе я працавала ўжо старшым камбайнерам. У 1934 годзе я выпрацавала 180 гектараў сланечніку і 140 гектараў каласавых. У 1935 годзе я зрабіла 606 гектараў, зэканоміла 694 кілограмы гаручага. Атрымала я 3 тыс. рублёў, 25 пудоў хлеба, шаўковае плацце, пуцёўку на курорт у Сочы.

Працавала я вельмі ўдарна. Я горача любіла машыну. Гэта машына была для мяне добрым другам, я яе любіла, глядзела за ёю ўважліва. Я давала многія дні па 21 гектару. Калі я выехала ў першы дзень, то адразу-ж дала 13 гектараў ячменю. Усе прышлі глядзець, як я буду працаваць, былі з райкома партыі. Усе дзівіліся, як я працавала. За добрую работу мяне прэміравалі, вылучылі брыгадзірам. Затым змясцілі на чырвоную дошку. І з ў сваёй рабоце была перадавой па раёну, пабіла ўсіх мужчын-камбайнераў. **(Апладысменты).**

Варашылаў. Правільна.

Таварыш Сталін, я бяру на сябе абавязацельства выклікаць на спаборніцтва з Азова-Чорнаморскага края т. Борына, т. Агеева, з Орэнбургскай вобласці т. Колесава і з Саратаўскага края тав. Палагуціна. **(Апладысменты).** Я даю абяцанне, што ў 1936 годзе ўбяру не менш 800 гектараў. **(Апладысменты).**

Таварыш Сталін, прыязджайце да нас, на Кубань, паслухайце як нашы калгасніцы-ўдарніцы спяюць цяпер песні аб ударнай працы! Таварышы Кагановіч, Мікаян і Косараў, вы прыязджалі да нас у часе сабатажу, прыязджайце цяпер, паглядзіце, як мы жывём весела! **(Апладысменты).**

Таварышы ўсе камбайнеры-стаханаўцы! Я вас вітаю, што вы ідзеце ўвесь час уперад і павышаеце тэмпы! Няхай жыве наш вялікі правадыр таварыш Сталін! **(«Ура», апладысменты таварыш Кофанава вітаецца з усімі членамі прэзідыума, а таксама і з тав. Косаравым).**

Голас. Прывітанне таварышу Сталіну ад калгаснай Кубані, ура! **(Крыкі «ўра», апладысменты).**

ПРАМОВА тав. ЗАЦЕНАЙКА

(КАМБАЙНЕР БОГАСЛОЎСКАЙ МТС, КУРСКАЙ ВОБЛАСЦІ)

Таварышы, дазвольце перадаць палкае прывітанне ад курскіх камбайнераў таварышу Сталіну. **(Апладысменты).**

Таварышы, у Курскай вобласці ў гэтым годзе працавала 504 камбайны. Выпрацоўка ў сярэднім складае 157 гектараў. Гэта гаворыць за тое, што камбайны працавалі нездавальняюча. Магчымасці працаваць лепш мы, безумоўна, маем. Узяць хоць-бы мяне. Я працую першы год, вучыўся вельмі мала. У нашым раёне МТС арганізавана толькі першы год. У нас не было трактароў. У гэтым годзе, дзякуючы партыі і тав. **Сталіну,** па нашых палях пайшлі трактары і камбайны. **(Апладысменты).**

У нашай МТС выпрацоўка на камбайн складае 430 гектараў. Гэта гаворыць аб тым, што магчымасці выканаць план былі! Нам было сказана, што мы атрымаем за сваю работу і чаго мы дасягнем, і мы стараліся заданне выканаць. Дзякуючы гэтаму мы выканалі свой план.

Сталін. А астатнія чаму горш працуюць?

Заценайка. У сярэднім выпрацоўка па вобласці складае 157 гектараў, а ў нашай МТС сярэдняя выпрацоўка складае 430.

Молатаў. Чым-жа тлумачыцца, што ў вас выпрацоўка большая?

Заценайка. Калі мы прышлі ў поле, нам растлумачылі, што мы павінны атрымаць, які наш заработак. Мы добра ведалі, што калі выпрацоўка будзе большая, мы больш атрымаем. Я думаю, што ў астатніх МТС гэта пытанне было слаба прапрацавана.

Я працаваў у 12 калгасах, мне было трудна гэту норму выканаць, але ўсё-такі я яе выканаў.

І так, таварышы, я даю абавязацельства ў будучым годзе ўбраць не менш 600 гектараў, а таксама дапамагчы камбайнерам дасягнуць той нормы, якую я даў у гэтым годзе. **(Апладысменты).**

Таварышы, дазвольце мне на гэтым закончыць. Выношу вялікую падзяку партыі на чале з т. Сталіным за добрае жыццё. **(Апладысменты, крыкі «ўра». Тав. Заценайка падыходзіць да членаў прэзідыума і паціскае рукі).**

ПРАМОВА тав. Е. В. ВІННІК

(КАМБАЙНЕРКА УСПЕНАЎСКАЙ МТС, ДНЕПРАПЕТРОЎСКАЙ ВОБЛАСЦІ)

Ад імя рабочых Успенаўскай МТС перадаю палкае прывітанне тав. Сталіну. **(Апладысменты).**

Раней я жыла ў беднай сям'і. Мой бацька ў 1934 годзе памёр. Я была на курсах, і калі прыехала дамоў, то бацька памёр ужо. Тры месяцы я працавала практыканткай. У 1935 годзе, калі я стала камбайнерам, выклікала на соцспаборніцтва свайго настаўніка. Першыя часы я адставала, але пасля яго дагнала, перагнала і затым заняла першае месца ва Успенаўскай МТС. **(Апладысменты).**

Я касіла ў адзін дзень па 25 гектараў. На круг я зарабіла 2.418 руб., атрымала прэмію: патэфон, тры пары абутку, 500 рублёў і гадзіннік. **(Апладысменты).**

Зараз я жыву добра, але хачу дабіцца яшчэ лепшага жыцця. Я хачу касіць 600 гектараў за сезон. **(Апладысменты).**

Якаўлеў. А як разгружала — на-хаду, ці з астаноўкай?

Віннік. На хаду. Я прыстасавала камбайн. Я падрыхтавала доўгія рукавы, камбайн у мяне працаваў раўнамерна, разгрузка ішла добра.

Чэрноў. Гаручага колькі зэканоміла?

Віннік. Гаручага я зэканоміла 306 кілограмаў.

Молатаў. Колькі вы маглі зрасходваць, калі-б вы зрасходвалі норму поўнасцю?

Віннік. Пяць тысяч з лішнім. Дакладна я не магу сказаць, бо я амаль няграматная, і, апрача таго маё гаручае зблыталі.

Молатаў. Граматце трэба вучыцца.

Віннік. Так, я хачу пайсці на курсы.

На гэтым я заканчваю і перадаю тав. Сталіну палкае прывітанне. **(Апладысменты).** Прашу тав. Сталіна фатаграфію, каб у мяне ў пакоі была.

НАРАДА ПЕРАДАВЫХ КАМБАЙНЕРАЎ І КАМБАЙНЕРАК СССР З ЧЛЕНАМІ ЦК ВКП(б) І УРАДА

ПРАМОВА тав. А. А. ВЕДЗЕРНІКАВА

(КАМБАЙНЕР БУНЯКОЎСКАЙ МТС, ОМСКАЙ ВОБЛАСЦІ)

Дазвольце, таварышы, перадаць ад камбайнераў Омскай вобласці палкае прывітанне вялікаму правадыру таварышу Сталіну. **(Апладысменты, воклічы: «Няхай жыве тав. Сталін!», «ура!»).**

Таварышы, што дало нам магчымасць у 1935 годзе даць такія паказальнікі? Першае—гэта пастанова партыі і ўрада аб аплаце камбайнераў. Гэта дало магчымасць кожнаму працоўнаму дабіцца сваіх рэзультатаў. Не засцерагаліся лодыры, як гэта было раней.

У гэтым годзе я на камбайне працаваў упершыню. За 26 рабочых дзён я даў 605 гектараў. Гэта недастаткова. Гэта было таму, што працаваў я толькі першы год. З тэорыяй пазнаёміўся, але практыку меў недастатковую. У будучым годзе думаю даць лепшыя паказальнікі, чым у гэтым. У будучым годзе я даю абавязацельства даць 1.000 гектараў за 30 рабочых дзён, з іх 700 гектараў зернавых за 20 рабочых дзён і 300 сланечніка за 10 рабочых дзён. **(Апладысменты).** Я хачу падрыхтаваць у сваёй МТС не менш 5 чалавек і каб кожны даў па 600 гектараў.

Правільна сказаў тав. Сталін, што жыць стала лягчэй, жыць стала весялей. Скажу аб сабе. Да 1922 года я жыў з бацькам. У 1922 годзе бацькі ў мяне памерлі, і з 1922 года па 1929 год я батрачыў. Прыходзілася пераносіць усякія труднасці. У 1929 годзе ў Чэлябінскай вобласці арганізавалася комуна. Я ўступіў у гэту комуну і працаваў у ёй радавым калгаснікам. У 1932 годзе ў нас быў неўраджай, і нам давалі водпускі на вытворчасць. Я папрасіўся на вытворчасць, мне далі пашпарт і адпісалі ад калгаса. У 1933 годзе я прыехаў у Омскую вобласць. У 1934 годзе прынялі мяне членам калгаса. Спачатку працаваў радавым калгаснікам, потым мяне паслалі на курсы памочнікаў камбайнераў, дзе я вучыўся на штурвальнага. У 1934 годзе мне працаваць на камбайне прышлося. Я працаваў з адным камбайнерам, але мы тэхнікай аўладалі вельмі слаба. Атрымалася, што не мы тэхніку асядлалі, а тэхніка нас асядлала. Мы з камбайнерам убралі ўсяго 9 гектараў. Потым ён пайшоў у Чырвоную армію.

У пачатку 1935 года мяне паслалі ў Омск на курсы камбайнераў. Прабыў я там 6 месяцаў. Калі мы скончылі курсы, то абяцалі сакратару абкома партыі т. Булатаву даць на адзін камбайн не менш 300 гектараў. Калі я атрымаў камбайн і выехаў у поле, то калгаснікі не верылі, што мы даб'ёмся гэтага. Але я настаяў на сваім і патрэбаваў ад калгаса, каб мне далі поўную магчымасць працаваць на камбайне так як належыць. Я гэтага дабіўся: старшыня калгаса даў мне добрых работнікаў, якія ўбіралі зярно. Ён даў яшчэ чалавека, які поўнасцю забяспечваў мяне гаручым і вадой, каб не было прастояў, і спецыяльную кухарку, якая своечасова гатавала яду.

І вось я пачаў работу. У сярэднім у мяне вышла 23 гектары ў дзень. Бывалі дні, калі я даваў па 38 і па 40 гектараў, а ў адзін дзень даў 51 гектар. **(Апладысменты).** У гэты дзень я працаваў з 3 гадзін раніцы да 10 гадзін вечара — усяго 19 гадзін.

Як пачалі мы працаваць такім чынам? Прыязджае да мяне аднойчы дырэктар і гаворыць: «Ведзёрнікаў, адзін соўгаснік убірае 46 гектараў у дзень, я выклікаю цябе на 50». Я і кажу: «ну, што-ж, таварыш дырэктар, прымаю ваш выклік». Потым сказаў хлопцам са сваёй брыгады, што я прыняў такі выклік, — давайце, моў, пастараемся. З вечара направілі машыну, праверылі ўсё як след і ляглі спаць. Раніцой у 3 гадзіны пусцілі машыну ў ход. Пагода была сухая. Мы выгрузку зярна рабілі на-хаду. Некаторыя гавораць, што гэтага рабіць нельга. Мы, аднак, так рабілі: спыняліся толькі ў самых крайніх выпадках, калі трэба было змазаць шатун, ці падправіць падшыпнік.

Выгрузку рабілі так: давалі ціхі ход камбайну, трактару і выгружалі. Копі ў нас былі вельмі добрыя. Для таго, каб не было страт зярна, у мяне быў брэзентавы рукаў, чуць не да самага яшчыка, у які мы высыпалі зярно. Калі возчык крычаў, што досыць, мы адразу выключалі шнек і рукаў закідвалі, каб не было страт. Снедалі мы такім чынам: прыязджаў брыгадзір трактарнага атрада, садзіўся на трактар, а трактарыст і мой памочнік ішлі снедаць. Калі трактарыст і памочнік вярталіся, я ішоў снедаць. Трэба сказаць, што памочнік у мяне—вельмі добры хлопец.

Дзякуючы партыі і ўраду, дзякуючы вялікаму і мудраму правадыру тав. Сталіну дабіліся мы такіх рэзультатаў. **(Апладысменты, крыкі «ўра!» «Няхай жыве тав. Сталін! Няхай жыве тав. Варашылаў! Няхай жыве тав. Орджанікідзе! Няхай жыве партыя і ўрад! Няхай жыве наш вялікі, мудры правадыр тав. Сталін!» (Апладысменты, крыкі «ўра»).**

ПРАМОВА тав. ПАЛАГУЦІНА

(КАМБАЙНЕР СТАРАПАРУБЕЖСКАЙ МТС, САРАТАЎСКАГА КРАЯ)

Ад імя камбайнераў Саратаўскага края — палкае прывітанне партыі і нашаму правадыру тав. Сталіну. **(Апладысменты, крыкі «ўра»).**

Таварышы, я раскажу аб сваёй рабоце, аб тым, як я працаваў у 1935 годзе і колькі выпрацаваў. Я выпрацаваў 1.005 гектараў, але гэта яшчэ не прэдзел. Наш правадыр тав. Сталін **(апладысменты і крыкі «ўра»)** сказаў, што жыць стала лепш, жыць стала весялей, — таму вось я і выпрацаваў 1.005 гектараў. І верна, стала лягчэй жыць і лепш працаваць. Цяпер, выязджаючы ў поле, усе як адзін думаюць аб культурным жыцці, як бы завесці патэфон, веласіпед, набыць добрую кватэру і т. п. І гэта прымусіла нас працаваць так, каб выціснуць з машыны ўсё, што толькі можна з яе выціснуць. А машына ў мяне была імя тав. Сталіна № 1. Яна працавала ў мяне так, як працуе наш правадыр тав. Сталін. **(Апладысменты).**

Таварышы, мы ў гэтым годзе сталі на многа культурней. Мы працавалі ў брыгадзе па-большэвіцку. У нас не было тых ныцікаў і малавераў, якія былі ў 1932 і 1933 гадах. У 1934-1935 годзе мы поўнасцю ўсвядомілі, для каго мы працуем. І таму, што мы ўсвядомілі гэта, мы дасягаем высокіх норм выпрацоўкі. Возьмем наш калгас імя Молатава. Мы маем 40 быкоў, трое коней і 5 тысяч гектараў пасеву. Мы ўбралі гэтыя 5 тысяч гектараў так, што не далі прапасці ні аднаму зярну. Мы ведалі, што гэта зярно наша і што мы павінны берагчы яго як сваё вока.

Молатаў. Правільна!

Палагуцін. Выпрацаваў я 1.005 гектараў, зэканоміў гаручага 1.666 кілограмаў, зарабіў 5.400 руб., і тав. Чэрноў прэміраваў мяне матацыклам, раён — стрэльбай, край — гармонікам і ганаровай граматай. **(Апладысменты).**

Якаўлеў. Колькі ўбіраў у адзін дзень?

Палагуцін. Даходзіла да 32-х гектараў.

Сталін. А Колесава вы чулі?

Палагуцін. Чуў, я з ім сёлета спаборнічаю.

дыр таварыш Сталін, яны нам верна гавораць, і мы павінны ім верыць. **(Апладысменты).**

Чаму я веру? Таму, што ў часе ўборачных работ я сказаў тав. Фёдараву, што тысячу гектараў я ўбяру. А дырэктар сказаў: дай 1.000 гектараў — будзе табе дом. Раз я сказаў — я зрабіў! Раз ён сказаў, што мне дом дасць, то, вядома, дасць. **(Апладысменты).**

Таварышы, у сучасны момант я маю карову, дом (я ўжо лічу, што маю дом, раз ён сказаў, што дасць). **(Смех).** Я маю парасё, невялічкае, пудзікаў у 7, курэй, стрэльбу, веласіпед, матацыкл, гармонік, маю ўсё, што для мяне патрэбна. У сучасны момант я жыву вельмі добра. Мне хочацца сказаць некалькі слоў аб рабоце камбайнаў. У гэтым годзе я ўкругавую на камбайне выпрацаваў 1.005 гектараў. На краю выходзіць 365 гектараў. Таварышы, я думаю, што гэта не прэдзел, гэтага мала.

Сталін. Гэта ўсё-такі не мала.

Палагуцін. Мала, таварыш Сталін! Мы ідзем к таму, каб даваць больш і лепш. У мяне ўсё ёсць, але трэба, каб было яшчэ больш. А раз я працую больш, буду мець больш. Вось мы зараз прыязджаем у Маскву і бачым, што ў Маскве жывуць добра, культурна, а **мы хочам, каб наша вёска жыла, як Масква. (Апладысменты).**

Мы хочам вёску зраўняць з Масквой. Зараз мы прыязджаем у Маскву і нам падабаецца, народ такі культурны, чысты. І мы зробім так, каб Масква да нас прыехала пацікавіцца, наколькі вёска стала культурнай, чыстай. **(Апладысменты).** І мы гэта зробім.

Таварышы, як быццам я канчаю на гэтым. Дзякуючы партыі, дзя-

ПРАМОВА тав В. Г. КРЫЎЦОВА

(КАМБАЙНЕР КАЛАЧЭЕЎСКАГА ЗЕРНАСОЎГАСА, ВАРОНЕЖСКАЙ ВОБЛАСЦІ)

Ад імя рабочага калектыва і камбайнераў Варонежскай вобласці перадаю членам урада ў асобе тав. Молатава і членам ЦК партыі на чале з тав. Сталіным палкае пралетарскае, большэвіцкае прывітанне. **(Крыкі «ўра», апладысменты).**

Я скажу некалькі слоў аб сваім соўгасе. Наш соўгас арганізаваны на месцы, дзе калісьці жыў кулак. На гэтым месцы зараз стаіць зернавая совецкая фабрыка. З першых дзён арганізацыі, г. зн. з 1929 года, наш соўгас працаваў дрэнна. І к нашаму сораму, трэба сказаць, што яшчэ і зараз соўгас працуе не так добра, як трэба, яшчэ не выконвае ў тэрміны заданні, якія ўскладаюць на яго партыя і ўрад. Але ў параўнанні з мінулымі гадамі наш соўгас далёка пайшоў уперад. У гэтым годзе соўгас закончыў уборку і хлебаздачу ў 26 рабочых дзён. У сярэднім на камбайн соўгас мае 270 гектараў, у той час як у 1933 годзе гэты-ж соўгас меў у сярэднім на камбайн толькі 96 гектараў. Наш соўгас мае ўжо 100 проц. зябліва. Наш соўгас у 1935 годзе ўпершыню дапамагаў араць зябліва другім соўгасам і адстаючым калгасам.

У сёлетнюю ўборку ў нас занялі вядучую ролю комуністы. Калі да 1935 года нашы комуністы цягнуліся ў хвасце ў беспартыйных, то ў 1935 годзе комуністы павялі за сабой усю беспартыйную масу. Гэта пацвярджаецца тым, што ў нас на камбайне працавалі 4 комуністы, якія маюць сярэднюю прадукцыйнасць 329 гектараў, за імі ідуць члены ВЛКСМ, якія маюць сярэднюю прадукцыйнасць—226 гектараў і ўжо ніжэй за ўсіх ідуць беспартыйныя, якія ў сярэднім маюць прадукцыйнасць 207 гектараў.

З гэтых лічбаў відаць, што роля комуністаў у нашым соўгасе паднялася. Комуністы павялі за сабой астатнюю масу.

Молатаў. У мінулым годзе, значыць, горш працавалі?

Крыўцоў. Так, зябліва ў мінулым годзе далі ледзь больш 50 проц.

Сталін. Комуністы значыць у мінулым годзе таксама дрэнна працавалі?

Крыўцоў. Дрэнна.

Молатаў. Цяпер падцягнуліся?

Крыўцоў. Так, у гэтым годзе грунтоўна падцягнуліся. Што забяспечыла гэта? Гэта перш за ўсё забяспечыла партыйная вучоба. У нас не было ні аднаго комуніста, ні аднаго комсамольца, якія-б не займаліся ў палітгуртках. І наш соўгас становіцца на шлях бясстратнай гаспадаркі, і ў 1936 годзе соўгас ужо стане бясстратным.

Цяпер некалькі слоў аб тым

Сталін. А цяпер аратар! **(Смех, апладысменты).** І добры аратар.

Варашылаў. Вельмі добры аратар.

Крыўцоў. Выходзячы з Чырвонай арміі я паставіў перад сабой задачу — во што-б там ні стала працаваць на машыне. Я адразу паступіў на курсы камбайнераў і дзякуючы правільным рашэнням партыі і асабістым клопатам тав. Сталіна **(апладысменты)**, мне ўдалося асвоіць тэхніку і даказаць практычна, што наш совецкі камбайн можа ўбіраць лепш, чым убіраюць у любой перадавой капіталістычнай краіне. **(Апладысменты).** Я памятаю, таварышы, як са з'яўленнем камбайнаў былі размовы аб тым, што нашы совецкія камбайны і наогул камбайны непрыгодны для ўборкі. Нашы гаспадарнікі на мясцах адсоўвалі камбайн на задні план і высоўвалі ўперад лобагрэйку. Урадам і партыяй на чале з тав. Сталіным была правільна пастаўлена задача, што тэхніку трэба асядлаць. **(Апладысменты).** Гэта задача апраўдалася на справе. У 1935 годзе мы апракінулі ўсе забабоны ў адносінах камбайна, апракінулі ўсе нормы, па якіх выходзіла, што нельга касіць больш 7 гектараў у дзень. **(Апладысменты).**

Нам трэба яшчэ многа папрацаваць. Нашы гаспадарнікі на мясцах яшчэ не падышлі да справы. Я хачу прывесці прыклад з нашага соўгаса.

Сталін. Перасталі баяцца камбайна?

Крыўцоў. Перасталі. Нам прыходзілася ў соўгасе прастойваць некаторыя дні па 6 гадзін з-за выгрузкі. Гэта гаворыць аб тым, што нашы гаспадарнікі не верылі ў камбайн, не верылі ў нашы маладыя сілы.

Молатаў. Калі гэта было? У гэтым годзе?

Крыўцоў. Так, у гэтым годзе. Яны разлічвалі на 10—12 гектараў і з гэтага разліку ўстанавілі выгрузку, а калі сталі даваць 20—30 гектараў, мы вымушаны былі стаяць, бо нашы гаспадарнікі не былі падрыхтаваны.

Молатаў. Рыхтавацца трэба было — гэта справа сур'ёзная.

Крыўцоў. Я думаю, што мы тэхніку яшчэ не зусім, але крыху асядлалі. Мы цяпер пастараемся, пры дапамозе нашай совецкай улады, пры дапамозе ЦК асядлаць нашых гаспадарнікаў **(смех, апладысменты)** і прымусіць іх таксама вярцецца, як вярцеліся мы ў 1935 годзе. **(Апладысменты).**

Я думаю, што ў 1936 годзе мы дамо яшчэ большую прадукцыйнасць, дакажам, што маладое пакаленне можа апраўдаць давер'е партыі і ўрада. **(Апладысменты).**

К нашаму сораму, агульная наша хвароба — гэта вельмі малы

лі. Пакуль радыё ёсць толькі ў габінеце дырэктара і ў яго на кватэры.

Сталін. Націскаць трэба, націскаць.

Крыўцоў. Аб гэтым я і кажу. Мабыць, мы пры дапамозе вашай, тав. Сталін, націснем на іх. **(Смех, доўгія апладысменты).**

Я думаю, што мы націснем на іх так, што яны ў нас самі будуць, як радыё. **(Смех).**

У нас дрэнна са святлом. Расходваецца на гэта гаручае. Я прывяду невялікі прыклад. Чаму ў нас бывае вялікі перарасход гаручага? Нам на мясцах газу не прадаюць, электрычнасці няма, а без святла рабочыя не могуць быць. Рабочыя крадуць газу, і гэта газа залічваецца ў расход на гектар. Адсюль павялічваецца норма расходу гаручага.

Я думаю, што мы з гэтым павінны пакончыць. Мы павінны зрабіць так, каб нашы гаспадарнікі дастаўлялі нам газу, каб мы ў іх куплялі і вечарам займаліся-б пры святле. А то прыходзіцца бегаць, шукаць лямпы, нават лямпу нашы гаспадарнікі не патурбаваліся купіць. Пачынаеш гаварыць: «Давай купім лямпу». Яны гавораць: «Грошай няма». А калі больш тысячы ляціць, гаспадарнікі гэтага не заўважаюць. Я думаю, што мы ў 1936 годзе гэту справу выправім.

Як мы думаем далей працаваць?

Па-першае, я не павінен спыніцца на тых поспехах, якія я дасягнуў у 1935 годзе; я павінен у 1936 годзе амаль падвоіць сваю прадукцыйнасць. Я павінен таксама павысіць сваю тэхнічную граматнасць. У нас на аддзяленні ствараецца гурток, дзе імі будзе кіраваць механік. Я асабіста пастараюся лепш асвоіць машыну.

Я запісаўся на завочную партыйную вучобу і ў гэтым годзе буду вывучаць творы таварыша Леніна. **(Апладысменты).**

Я таксама ўключыўся ў завочную вучобу па агульна-асветных прадметах і вакол сябе ўжо скалаціў гурток з 12 чалавек. Я буду кіраваць гэтым гуртком і адначасова сам буду вучыцца. У гуртку пастараюся перадаць вопыт, які я накапіў за 1935 год. На 1936 год я дам мінімум дзесятак такіх камбайнераў, якія сапраўды рабілі-б цуды на совецкай машыне.

Мы агульнымі сіламі пры дапамозе партыі і ўрада даб'емся таго, што нашы совецкія гаспадаркі будуць узорнымі гаспадаркамі, даб'емся таго, каб яны былі рэнтабельнымі.

Ці магла моладзь пры царызме

... камбайнераў, дзе я ву-... на штурвальнага. У 1934 ... мне працаваць на камбайне ...лося. Я працаваў з адным ...байнерам, але мы тэхнікай аў-...лі вельмі слаба. Атрымалася, ... не мы тэхніку асядлалі, а ...іка нас асядлала. Мы з кам-...йнерам убралі ўсяго 9 гекта-... Потым ён пайшоў у Чырво-... армію.

У пачатку 1935 года мяне па-...лі ў Омск на курсы камбай-...раў. Прабыў я там 6 месяцаў. ...лі мы скончылі курсы, то абя-...лі сакратару абкома партыі т. ...таву даць на адзін камбайн ...е менш 300 гектараў. Калі я ат-... брыгадзір трактарнага атрада, садзіўся на трактар, а трактарыст і мой памочнік ішлі снедаць. Калі трактарыст і памочнік вярталіся, я ішоў снедаць. Трэба сказаць, што памочнік у мяне—вельмі добры хлопец.

Дзякуючы партыі і ўраду, дзякуючы вялікаму і мудраму правадыру тав. Сталіну дабіліся мы такіх рэзультатаў. **(Апладысменты, крыкі «ўра!» «Няхай жыве тав. Сталін! Няхай жыве тав. Варашылаў! Няхай жыве тав. Орджанікідзе! Няхай жыве партыя і ўрад! Няхай жыве наш вялікі, мудры правадыр тав. Сталін!» (Апладысменты, крыкі «ўра»).**

... сваё вока.

Молатаў. Правільна!

Палагуцін. Выпрацаваў я 1.005 гектараў, зэканоміў гаручага 1.666 кілограмаў. зарабіў 5.400 руб., і тав. Чэрноў прэміраваў мяне матацыклам, раён — стрэльбай, край — гармонікам і ганаровай граматай. **(Апладысменты).**

Якаўлеў. Колькі ўбіраў у адзін дзень?

Палагуцін. Даходзіла да 32-х гектараў.

Сталін. А Колесава вы чулі?

Палагуцін. Чуў, я з ім сёлета спаборнічаю.

Сталін. Пабіць пагражаецца.

Палагуцін. Мы будзем змагацца як за якасць, так і за колькасць.

Таварышы, я ўспамінаю мінулыя гады. Мінулае маё — адны слёзы. Я пасвіў жывёлу кулака з дзевяці гадоў, мяне білі бізунамі.

У сучасны момант я жыву — не ведаю як і сказаць — кулак не кулак. **(Смех).** Мы цяпер кулакоў зжылі. Жыву я вельмі добра, матацыкл ёсць, гармонік ёсць, усё ёсць, карова ёсць, дом ёсць — выбачайце, дома ў мяне яшчэ не было калі я паехаў, але мне сказалі, што калі ты прыедзеш з Масквы, то ўвойдзеш у добры дом. Я думаю так, што раз сказалі, то зробяць, слова ў нашай дырэкцыі цвёрдае. **(Апладысменты).**

А чаму я веру? Таму веру, што наша партыя і ўрад, наш права-... ваць больш і лепш. У мяне ўсё ёсць, але трэба, каб было яшчэ больш. А раз я працую больш, буду мець больш. Вось мы зараз прыязджаем у Маскву і бачым, што ў Маскве жывуць добра, культурна, а **мы хочам, каб наша вёска жыла, як Масква. (Апладысменты).**

Мы хочам вёску зраўняць з Масквой. Зараз мы прыязджаем у Маскву і нам падабаецца, народ такі культурны, чысты. І мы зробім так, каб Масква да нас прыехала пацікавіцца, наколькі вёска стала культурнай, чыстай. **(Апладысменты).** І мы гэта зробім.

Таварышы, як быццам я канчаю на гэтым. Дзякуючы партыі, дзякуючы ўраду, нашаму правадыру таварышу Сталіну мы дабіліся такога жыцця. **(Апладысменты).** Нашай партыі, ураду, нашаму правадыру вялікаму Сталіну палкае прывітанне! **(Апладысменты).**

Якаўлеў. А Колесава ўсё-такі паб'еш?

Палагуцін. Я даю слова тав. Сталіну, што ў будучым годзе я дам не 1.005 гектараў, а 1.300 гектараў і Колесава паб'ю. **(Апладысменты).**

Якаўлеў. Паб'еш?

Палагуцін. Паб'ю. Буду змагацца як ніколі. Апрача таго, заяўляю ад імя ўсіх камбайнераў Саратаўскага края, што мы выклікаем на спаборніцтва камбайнераў Азова-Чорнаморскага края і прапануем ім норму ў 500 гектараў. **(Тав. Палагуцін паціскае рукі ўсім членам прэзідыума).**

Крыўцоў. Так, зябліва ў мінулым годзе далі ледзь больш 50 проц.

Сталін. Комуністы значыць у мінулым годзе таксама дрэнна працавалі?

Крыўцоў. Дрэнна.

Молатаў. Цяпер падцягнуліся?

Крыўцоў. Так, у гэтым годзе грунтоўна падцягнуліся. Што забяспечыла гэта? Гэта перш за ўсё забяспечыла партыйная вучоба. У нас не было ні аднаго комуніста, ні аднаго комсамольца, якія-б не займаліся ў палітгуртках. І наш соўгас становіцца на шлях бясстратнай гаспадаркі, і ў 1936 годзе соўгас ужо стане бясстратным.

Цяпер некалькі слоў аб тым, як я сам працаваў і як я прывыкаў да складанага агрэгата, да камбайна. Я працую ўсяго другі сезон. Я працаваў толькі ў 1934 і ў 1935 гадах.

Сталін. Вы Ульянкіна ведаеце?

Крыўцоў. Ульянкіна ведаю, ён сядзіць тут, ён комсамолец. Да 1934 года я не быў звязан з тэхнікай. У 1934 годзе я ўпершыню сеў на камбайн, упершыню сеў на трактар. Гэта мне дазволіла зрабіць наша родная Чырвоная армія. Дзякуючы правільнаму кіраўніцтву з боку тав. Варашылава я дасягнуў гэтага. **(Бурныя апладысменты, уся зала стоячы вітае тав. Варашылава, раздаюцца крыкі «ўра» і воклічы «Няхай жыве Чырвоная армія!», «Няхай жыве тав. Варашылаў!»).**

Я прышоў у армію з вёскі, я быў зусім цёмным чалавекам, я вакол сябе нічога не бачыў ... стаяць, бо нашы гаспадарнікі не былі падрыхтаваны.

Молатаў. Рыхтавацца трэба было — гэта справа сур'ёзная.

Крыўцоў. Я думаю, што мы тэхніку яшчэ не зусім, але крыху асядлалі. Мы цяпер пастараемся, пры дапамозе нашай совецкай улады, пры дапамозе ЦК асядлаць нашых гаспадарнікаў **(смех, апладысменты)** і прымусіць іх таксама вярцецца, як вярцеліся мы ў 1935 годзе. **(Апладысменты).**

Я думаю, што ў 1936 годзе мы дамо яшчэ большую прадукцыйнасць, дакажам, што маладое пакаленне можа апраўдаць давер'е партыі і ўрада. **(Апладысменты).**

К нашаму сораму, агульная наша хвароба — гэта вельмі малы наш палітычны кругазор. Можна так выразіцца, што мы зараз спецыялісты аднабокія. І, таварыш Сталін, нам неабходна зараз павысіць свой тэхнічны, палітычны і культурны ўзровень.

Сталін. Гэта справа папраўімая. **(Доўгія апладысменты).**

Крыўцоў. У нас у соўгасах не хапае літаратуры, у нас не хапае добрых кніг, якія маглі-б зацікавіць чытача. У нас дрэнна пастаўлена справа з радыё. Мы ведаем, што радыё ёсць самы лепшы рычаг для расшырэння кругазора. Па радыё мы можам даведацца і аб апошніх паведамленнях, мы можам даведацца, што творыцца ў совецкай дзяржаве, што робіцца за граніцай, мы можам паслухаць любую лекцыю. Адсюль расшыраецца і павялічваецца наш кругазор.

Нашы гаспадарнікі, дырэктар для сябе асабіста гэта стварылі. На цэнтральных сядзібах радыё ёсць, але асноўныя людзі жывуць у аддзяленнях, куды радыё не да-... тычную вучобу і ў гэтым годзе буду вывучаць творы таварыша Леніна. **(Апладысменты).**

Я таксама ўключыўся ў завочную вучобу па агульна-асветных прадметах і вакол сябе ўжо скалаціў гурток з 12 чалавек. Я буду кіраваць гэтым гуртком і адначасова сам буду вучыцца. У гуртку пастараюся перадаць вопыт, які я накапіў за 1935 год. На 1936 год я дам мінімум дзесятак такіх камбайнераў, якія сапраўды рабілі-б цуды на совецкай машыне.

Мы агульнымі сіламі пры дапамозе партыі і ўрада даб'емся таго, што нашы совецкія гаспадаркі будуць узорнымі гаспадаркамі, даб'емся таго, каб яны былі рэнтабельнымі.

Ці магла моладзь пры царызме думаць аб такіх поспехах, якія мы з вамі маем зараз? Раней для моладзі дзверы былі закрыты. Зараз адкрыты ўсе дзверы. Яна мае магчымасць культурна жыць, прадукцыйна працаваць. У 1936 годзе мы будзем куды лепш працаваць і правядзем сельскагаспадарчы год па-бальшэвіцку.

Няхай жыве настаўнік, друг пролетарыята і натхніцель стаханаўскага руху тав. Сталін!

Дазвольце радавому соўгаснаму комуністу, таварыш Сталін, пацісн уць вам руку. **(Паціскае руку тав. Сталіну і ўсім членам прэзідыума).**

Сталін. Аратар нішто, падыходзячы. **(Смех).**

***

Чэрноў. (Старшынствуючы). Таварышы, паступіла прапанова, каб зараз абвясціць перапынак да 9 гадзін вечара з тым, каб таварышы маглі адпачыць і паабедаць. Пярэчанні ёсць? Няма. Абвяшчаю перапынак да 9 гадзін вечара. **(Бурныя апладысменты, авацыя тав. Сталіну).** (БЕЛТА).

Усебеларускі паход імя тав. Гікало за лён

Дзень работы па метаду ПЯРЦОВАЙ

Таня **Галыга** яшчэ маладая ...ўчына, але ў калгасе лічыцца ...шай трапальшчыцай і сартоў-...шчыцай валакна.

— Я пераканаўся, — гаворыць брыгадзір **Піліп Сазонаў,** — што, ...лі валакно сартуе Таня, то яно ...е 12—14 нумарам, калі-ж на ...ртаванне пастаўлю другіх, то ...разу 1—2 нумары злятае.

На трапанні Таня працавала ...ксама лепш другіх. Усе вы-...цавалі па 3 кілограмы ў дзень, ...-ж давала 5.

— Я магла-б безумоўна вып-...цаваць у некалькі разоў больш, — ...ворыць Таня,—але мне тады ...ходу не будзе ад гультаёў і ...абокаў.

І сапраўды, калі гаворыш жан-...нам, што **Пярцова** з калгаса «...ебскі пролетарый», Лёзнянскага раёна, за дзень натропвае ...6 кілограмаў і 300 грамаў і на ...рапоўку жмені ў яе ідзе 1—2 ...уты, то яны падымаюць смех:

— Як гэта можна жменю ад-...паць за 1—2 мінуты. Хай-бы ..., Пярцова, прыйшла да нас.

Узялася тады **Соня Камлёва** на ...актыцы паказаць усю выгаду ...раходу на новы метад работы. ...ла сабе падручную жмені аб-...ваць і скручваць. А Соня толь-... за трапанне стала. Тут калгас-...ы і пераканаліся, што на трапанне жмені больш паўтары мі-...уты ў яе не ішло.

Вечарам склікалі сход лепшых ...апальшчыц, брыгадзіраў і на-...ніка па ільну. Прыйшла і Та-..., якая таксама зацікавілася рэ-...днай выпрацоўкай Пярцовай.

З вялікай увагай і прагнасцю ...ухала Галыга кожнае слова ...амовы таварыша **Сталіна** аб ...аханаўскім руху. Ніводнага слова не прапусціла яна і з прамовы ...ханаўкі Пярцовай, надрукава-... у газеце.

— Давайце спрабуем,—нясмела сказала Таня,—мо' па-новаму працуючы і мы нашу норму ...тоім.

Раніцою **Таня Галыга, Ганна ...зьміна, Алена Пазнякова** і **...кла Халадкова** пачалі збірацца на ток, каб пачаць работу па-новаму, па метаду Пярцовай.

Яшчэ з вечара быў падрыхтаваны ток, падвезена намятая траста, вылучаны падсобныя—па адной на двух трапальшчыц. Падсобныя раўнялі жмені, скручвалі іх і вытрасалі кастрыцу. Трапальшчыцы былі поўнасцю вызвалены ад гэтай работы.

Работа спорылася, як ніколі. Усё больш і больш павялічвалася куча валакна і змяншалася куча намятай трасты.

Дзень ішоў к канцу. Кучы намятага валакна гаварылі аб перавыкананні нормы. На працягу васьмі гадзін не выходзілі дзяўчаты з току. Лішняга слова не пачуеш, толькі трапашка парушала спакой, падтропваючы жмені, як шоўк, валакна.

Шалясцела і яшчэ 10 трапашак. Але вынікі работы вечарам аказаліся рознымі. 10 трапальшчыц другой брыгады натрапалі 55 кілограмаў, а 4 трапальшчыц трэцяй брыгады—75 кілограмаў. Таня Галыга натрапала 19 кілограмаў 14-м нумарам, Ганна Кузьміна 17 кілограмаў, Алена Пазнякова 15,5 кілограмаў і Фёкла Халадкова — 13,5 кілограмаў.

Метад тав. Пярцовай поўнасцю апраўдаў сябе, і калгасніцы яшчэ з большай энергіяй бяруцца за павышаную выпрацоўку.

Першы дзень работы ў калгасе па метаду т. Пярцовай даў бліскучыя рэзультаты. Але праўленне калгаса не перакінула гэты метад на ўвесь калгас, а кіраўнікі раённых арганізацый нічога не зрабілі для таго, каб перанесці яго ў іншыя калгасы раёна. На працягу апошніх пяці дзён два разы збіралася бюро райкома, быў раённы сход партыйнай арганізацыі. Але ніхто на гэтых сходах нават і не заікнуўся аб стаханаўцах, аб стаханаўскіх метадах работы. І не дзіўна пасля гэтага, што старшыня калгаса **«Беларуская вёска»,** комсамолец **Зайцаў,** і брыгадзір **А. Саксонаў** зрываюць работу стаханаўцаў, даюць ім для трапання нягодную трасту.

Д. МАЛЕВІЧ.

Калгас «Беларуская вёска»,— Круглянскі раён.

ВЫХАВАНЦЫ ЯФРЭМА ГЛАДЫШАВА

Імя рамшчыка бабруйскага лесакамбіната — Яфрэма **Гладышава** шырока папулярна ў колах рабочых лесаапрацоўчай прамысловасці. Ён — удзельнік усіх рэспубліканскіх і саюзных злётаў, парад лесапрамысловасці. Ездзіў да архангельскіх рамшчыкаў. У 1935 годзе ўсебеларускім з'ездам советаў ён выбран у члены ЦВК БССР.

Будучы парторгам змены, Гладышаў заўсёды вёў яе ўперадзе іншых. Работа яго змены вызначалася высокай прадукцыйнасцю і ўзорнай якасцю.

Зараз Гладышаў — парторг вядучага на лесакамбінаце лесацэха № 1. Гэты цэх па сутнасці з'яўляецца самастойным лесараспіловачным заводам.

Цэнтральнай фігурай у лесацэху з'яўляецца рамшчык-распілоўшчык, які вырашае лёс плана лесацэха. І таму галоўную ўвагу як партарганізацыя, так і адміністрацыя цэха аддаюць рамшчыку.

Для забеспячэння высокапрадукцыйнай працы рамшчыка яму павінны быць створаны спрыяючыя ўмовы для работы: бесперапынная падача лесаматэрыялаў аднолькавага дыяметра, тэхнічная спраўнасць распіловачнай рамы, неадкладная ўборка гатовай прадукцыі. Інакш кажучы, павінен на «выдатна» працаваць увесь цэх: біржа сыравіны, піластавы, механікі, адвозчыкі і сартавальшчыкі гатовай прадукцыі.

І вось, калі па краіне ўзнялася магутная хваля стаханаўскага руху, **Гладышаў** і начальнік цэха т. **Вальфсон** (абодва комуністы) сталі самі **на** распілоўку і намнога перавысілі «тэхнічна-ўгрунтаваную» норму ў 95 кбм., распілаваўшы за змену 200 кбм. лесу. Асабісты прыклад кіраўніка — вялікая сіла. Ужо на трэці дзень не было ніводнага рамшчыка, які-б не перавыконваў сваё вытворчае заданне, а рамшчыкі **Рушко, Буднік, Адзінцоў** з кожным днём набліжаліся да ўзроўню, устаноўленага кіраўнікамі цэха.

25 лістапада Рушко заявіў, што ён у начную змену хоча перакрыць усе існуючыя рэкорды па распілоўцы лесаматэрыялу. Яго прапанову з радасцю і вялікай цікавасцю сустрэў увесь цэх і асабліва комуністы — кіраўнікі цэха. Усю змену каля рамы дзяжурыў парторг **Г. Гладышаў.** Ён-жа і запусціў распіловачную раму.

Ноч прайшла непрыкметна. Рамы т. Рушко працавалі бесперапынна 412 мінут. 8 мінут пайшло на перастаноўку лопнуўшай пілы. За змену было распілавана **320,4** кбм. лесу, г. зн. значна больш, чым архангельскі рамшчык **Мусінскі.** Рушко ў гэту ноч паставіў новы ўсесаюзны рэкорд па распілоўцы лесу.

Прыклад Рушко і Адзінцова ўзняў актыўнасць і астатніх рамшчыкаў. Яны рыхтуюцца перакрыць рэкорд Рушко. Нават рамшчык **Курляндчык,** які зараз знаходзіцца на курсах, прыслаў начальніку лесацэха № 1 наступную заяву:

«Прашу вас даць мне магчымасць пабіць рэкорд тав. Рушко **Курляндчык».**

Стаханаўцы камбіната змагаюцца за новыя рэкорды.

П. ЧЫКУН.

Бабруйск.

БАБРУЙСК, ЛЕСАКАМБІНАТ

СТАХАНАЎЦАМ—**РУШКО, АДЗІНЦОВУ, МІХАЛАПУ і ІВАНОВУ.**

Падхапіўшы вялікія словы любімага **Сталіна,** вы на справе праводзіце іх у жыццё, дабіўшыся ўсесаюзных рэкордаў. Жадаю вам далейшых поспехаў і ў далейшым сочым за вашай работай. Упэўнен, што пад кіраўніцтвам раённага камітэта партыі пры актыўнай дапамозе адміністрацыі і інжынерна-тэхнічных работнікаў камбіната вы даб'ецеся яшчэ большых поспехаў у сваёй вялікай стаханаўскай рабоце. Моцна цісну рукі, таварышы.

ГІКАЛО.

НОВЫ РЭКОРД тав. РУШКО

БАБРУЙСК, 3 снежня. **(Па тэлеграфу).**

Сёння рамшчык лесацэха № 1 Бабруйскага лесакамбіната тав. **РУШКО** пабіў апошні саюзны рэкорд архангельскага рамшчыка т. **МУСІНСКАГА.**

Тав. Рушко за адну змену распілаваў **349,7** кубаметра лесу і гэтым самым устанавіў новы ўсесаюзны рэкорд па лесапіленню.

Дырэктар камбіната ЗУБРЫЦКІ.

РЭКОРДЫ СТАХАНАЎЦАЎ-ШВЭЙНІКАЎ

ВІЦЕБСК, 3 снежня. **(Кар. «Звязды»).** Стаханаўка цэха паліто фабрыкі «Сцяг індустрыялізацыі» Роза **Шульман** 2 снежня паставіла на працэсе ўшыўка рукавоў новы рэкорд, выпрацаваўшы 208 адзінак пры норме ў 58, што складае 359 проц. Апошні яе рэкорд выражаецца ў 324 проц. У гэты дзень стаханаўка цэха штаноў т. **Касцяноўская** выканала сваё заданне на 301 проц., стаханавец закройнага цэха тав. **Скапцоў** выканаў на 248 проц.

ІТАЛА-АБІСІНСКАЯ ВАЙНА. НА ЗДЫМКУ: абісінскі куляметчык на занятках з кулямётам.

ПЕРАД ПРАЦЭСАМ ЭРНСТА ТЭЛЬМАНА

„НАЦЫЯНАЛ-СОЦЫЯЛІСЦКАЕ ПРАВА НЕСУМЯШЧАЛЬНА З ЦЫВІЛІЗАЦЫЯЙ“

НА МІЖНАРОДНАЙ АНТЫФАШЫСЦКАЙ ЮРЫДЫЧНАЙ КАНФЕРЭНЦЫІ

ПАРЫЖ, 2 снежня. (БЕЛТА). У Парыжы адбылася міжнародная антыфашысцкая юрыдычная канферэнцыя. Прымалі ўдзел віднейшыя прадстаўнікі міжнароднага юрыдычнага свету ў колькасці 300 чалавек.

Юрысты асудзілі нацыянал-сацыялісцкае права, як **зварот да варварства і ўзвядзенне ў сістэму грубейшага насілля**

У заключным пасяджэнні парыжскі адвакат **Віллар** і прафесар лонданскага юрыдычнага факультэта **Ласкі**, на падставе аналізу справы Тэльмана, даказалі ўсю гнуснасць абвінавачанняў і дуты характар маючага быць працэсу. Ласкі заявіў, што **Тэльман сімвалізуе сабой не толькі пэўную палітычную партыю, але з'яўляецца сімвалам чалавечага права, якое топчацца беззаконнем і насіллем.**

Германскі адвакат Рэйтэр, які ўзяў на сябе абарону Тэльмана, расказаў, як ён за імкненне захаваць незалежнасць адваката і бестаронна абараняць Тэльмана быў выключан гітлераўскімі ўладамі са стану германскіх адвакатаў, арыштован і два з паловай месяцы знаходзіўся ў турме, прычым увесь гэты час яго жонка падпадала нечуваным здзекам з боку нацыянал-соцыялістаў; — і, нарэшце, ён быў выгнан з Германіі. Ён указаў, што яго роля, як абаронцы Тэльмана, натыкалася на надзвычайныя труднасці. Ён адзначыў пакуты, якім падпадае яго падабаронны, які знаходзіцца без суда ў турме ўжо звыш двух з паловай гадоў. Прамова Рэйтэра не раз прарывалася воклічамі абурэння.

Маро Джыаферы, параўноўваючы працэс Тэльмана, які рыхтуецца фашысцкімі ўладамі, з аналагічнай справай аб падпале рэйхстага, указаў, што **рыхтуецца грубейшая судовая камедыя.**

Канферэнцыя прыняла па пытанню аб Тэльмане рэзалюцыю, у якой канстатуецца «адсутнасць якіх-бы там ні было юрыдычных падстаў, якія-б апраўдвалі яго трыманне ў турме». Рэзалюцыя патрабуе **неадкладнага вызвалення Тэльмана** ці па меншай меры хутчэйшага пачатку працэсу пры забеспячэнні неабходнай гласнасці. У заключэнне канферэнцыя заклікае юрыстаў усяго свету лічыць для сябе гонарам удзел у калектыўнай абароне Тэльмана.

У рэзалюцыі па нацыянал-соцыялісцкаму праву канферэнцыя канстатуе, што «нацыянал-соцыялісцкае права несумяшчальна з цывілізацыяй»

АНГЛІЯ НАСТОЙВАЕ НА ПАШЫРЭННІ САНКЦЫЙ

ЛОНДАН, 2 снежня (БЕЛТА). Згодна вестак агенцтва Рэйтэр, на пасяджэнні англійскага габінета ўдзельнікі яго прышлі да аднадушнага вываду, што нафтавыя санкцыі (забарона ўвозу нафты ў Італію) не адрозніваюцца па характару ад другіх ужо дзеючых санкцый. Англійскі ўрад па-ранейшаму гатоў прымаць удзел у любых калектыўных дзеяннях, адносна якіх будзе прынята рашэнне Лігай нацый.

КАМБІНАТ ГАНДЛЮ

Менскі дзяржаўны універмаг існуе ўжо другі год. Адкрыўся ён 28 мая 1934 г. Другога падобнага гандлёвага прадпрыемства ні ў сталіцы нашай рэспублікі, ні ў іншых буйных яе гарадах няма.

Увесь магазін займае плошчу у 1.200 квадратных метраў і налічвае 16 аддзяленняў. На трох паверхах магазіна пакупнік можа знайсці папяровыя прылады, пасуду, прылады фото, радыё і электраасвятлення, панчохі, хусткі, парфюмерыю, сукно, шоўк, футры, трыкатаж, спартыўныя вырабы, галаўныя ўборы, галантарэю, тавары для дзяцей, гатовую вопратку, абутак і мэблю.

Аддзелы магазіна абслугоўваюць 130 працаўнікоў прылаўка. З 10 гадзін раніцы да 8 гадзін вечара, акрамя выходных дзён, ідзе гандаль. Сярэдні месячны абарот у гэтым годзе складае 3 мільёны 217 тысяч рублёў, або звыш 128 тысяч руб. штодзенна. Абарот расце з месяца ў месяц. На 14 кастрычніка быў выканан гадавы план у суме 30 мільёнаў рублёў.

У параўнанні з мінулым годам празмерна вырас асартымент тавараў. У той час, калі летась у магазіне было 5 тысяч найменаванняў тавараў, цяпер ёсць каля 10 тысяч, з іх 7 тысяч ёсць пастаянна. У магазіне—гэтым сапраўдным камбінаце гандлю — з'явілася экспартнае і тонкае сукны, бастоны і т. д. і т. д.

У магазіне сістэматычна вядзецца ўчот спажывецкага попыту. Працаўнікі прылаўка запісваюць тавары, якія пытае спажывец, і перадаюць весткі дырэкцыі. Апошняя штомесячна дае заяўку на гэтыя тавары ў Маскву.

Работа універмага, безумоўна, не пазбаўлена многіх недахопаў. Першая перашкода—гэта надзвычайная цесната. Распрацоўваецца праект расшырэння магазіна ў два з паловаю разы. Будуць зроблены прыбудовы, у выніку чаго расшырыцца плошча амаль кожнага аддзела. Намячаецца рэканструкцыя архітэктурнага афармлення будынка.

ЛАЗНЯ Ў МАЗЫРЫ

Узняўшыся па цэментовых прыступках на невысокі парадны ганак, вы пападаеце ў прасторны пакой. Праз маленькае акенца, над якім напісана «Каса», вам за невялікую плату выдаюць білет на права праходу ў раздзявалку.

Тут вас чакаюць расстаўленыя радамі шырокія з высокімі спінкамі чатырохмясцовыя лавы. Чалавек у белым халаце спецыяльным ключом адкрывае адну з спінак і перад вашымі вачыма гардэроб. Уклаўшы туды рэчы і ўзяўшы тазік, вы накіроўваецеся ў аддзяленне для мыцця.

Памыўшыся і абдаўшыся пад душам, наведвальнік варочаецца назад у раздзявалку. Адзеўшыся ў чыстую бялізну, ён можа брудную тут-жа здаць мыць і хутка атрымаць яе чыстай. З раздзявалкі бялізну апускаюць спецыяльнай лябёдкай уніз у дэзінфекцыйную камеру, адкуль таксама на лябёдцы паднімаецца ўверх і пападае ў спіральны пакой, дзе праварваецца ў вялікіх бучыльных чанах і мыецца спецыяльнымі машынамі. Потым яна падаецца лябёдкай на другі паверх у сушылку. Пабываўшы пэўны час у сушыльных шафах, бялізна пераходзіць у гладзільны пакой. З-пад вялікіх электрычных прасаў яна выходзіць акуратна абгладжанай і такой апускаецца ўніз у кантору, дзе, прад'явіўшы выданы ў раздзявалцы квіток, наведвальнік атрымлівае сваю бялізну.

...Так будзе выглядаць мазырскі лазне-пральны камбінат, будаўніцтва якога падыходзіць к канцу.

Р. ФРАЛОЎ.

Новы будынак Беларускай геафізічнай абсерваторыі ў Менску.
Фото Я. САЛАВЕЙЧЫКА.

Газетныя радкі

АБМЕН ВОПЫТАМ РАБОТЫ ПА-СТАХАНАЎСКУ

Стаханаўкі аршанскай ільночасальнай фабрыкі Шура Лабунова і Ганна Кунцэвіч выехалі для абмену вопытам работы на ільночасальныя прадпрыемствы Ржэва і Вязьмы (Заходняя вобласць). Удзельнікі брыгады прабудуць на ржэўскай і вяземскай фабрыках пяць-шэсць дзён і пакажуць свае метады работы на часальнай гекліні-машыне. («Ленінскі прызыў»).

ДОМ КАЛГАСНЫХ ДЗЯЦЕЙ

У Бортніках, Бабруйскага раёна, гэтымі днямі адбудзецца ўрачыстае адкрыццё Дома калгасных дзяцей. Дом пабудаваны сіламі мясцовых калгаснікаў. Гарадскія піонеры рыхтуюць падарункі для калгасных дзяцей і збіраюць кнігі і гульні. («Комуніст»).

—o—

ЗІМОВЫЯ КАНІКУЛЫ Ў ВЫШЭЙШЫХ НАВУЧАЛЬНЫХ УСТАНОВАХ

Згодна пастановы Наркамата асветы БССР, у педагагічных і двухгадовых настаўніцкіх інстытутах, тэхнікумах і рабфаках сістэмы наркамата ўстанаўляюцца зімовыя канікулы з 1 па 13 студзеня. У Беларускім дзяржаўным універсітэце канікулы будуць з 25 студзеня па 7 лютага.

СВЯТКАВАННЕ ЮБІЛЕЯ III БЕЛАРУСКАГА ДЗЯРЖАЎНАГА ТЭАТРА Ў ГОМЕЛІ

Юбілейная камісія задаволіла просьбу гомельскіх арганізацый аб правядзенні святкавання 15-гадовага юбілею III Беларускага дзяржаўнага тэатра ў Гомелі. 23 снежня ў Гомелі адбудзецца ўрачыстае пасяджэнне, у якім прымуць удзел дэлегацыі тэатральных работнікаў, пісьменнікаў, мастакоў і іншых арганізацый Менска.

—o—

ГАЛАЛЁДЗІЦА Ў МЕНСКУ

Зіма яшчэ пакуль няўстойлівая. Марозы змяняюцца адлігамі, але снег усё-ж засыпае вуліцы, плошчы і тратуары горада. У асобныя дні наступае галалёдзіца. Між тым, нават цэнтральныя вуліцы дрэнна ачышчаюцца ад снегу, тратуары не пасыпаюцца пяском. З дахаў снег падае на тратуары, пагражаючы праходжым.

Сакратар менскага горсовета тав. Казлоўскі адказаў нам:

— Сачыць за гэтым павінны жакты і міліцыя...

Ну, а горсовет, як відаць, думае абмежавацца вынесенай пастановай.

ЛЫЖНЫЯ ПЕРАХОДЫ КАЛГАСНІКАЎ-ФІЗКУЛЬТУРНІКАЎ

ЖЛОБІН, 3 снежня. (БЕЛТА). Комсамольцы калгаса імя Косарэва рашылі ў гонар X з'езда ВЛКСМ арганізаваць лыжны пераход Жлобін—Масква. Шэсць лепшых комсамольцаў-фізкультурнікаў павязуць рапарт X з'езду комсамола і сакратару ЦК ВЛКСМ тав. Косарэву аб перабудове работы комсамола. Калгас адпусціў тысячу рублёў для закупкі лыж і спецыяльнай вопраткі для ўдзельнікаў пераходу. Да лыжнага пераходу Жлобін—Менск рыхтуюцца фізкультурнікі калгаса «Рассвет». У пераходзе прыме ўдзел два комсамольцы і восем калгаснікаў-ударнікаў.

—o—

УДЗЕЛЬНІКІ ПЕРАХОДУ ПОЛАЦК — МЕНСК У ВІЦЕБСКУ

ВІЦЕБСК, 3 снежня. **(Кар. «Звязды»).** Сёння ў 6 гадзін вечара ў Віцебск прыбылі ўдзельнікі пераходу Полацк—Менск у супроцьгазах. У Віцебску яны прабудуць да 5 снежня, пасля чаго накіруюцца па маршруту Віцебск—Орша.

ПАПРАЎКА

У зводку аб ходзе загатовак ільновалакна і пянькі па БССР (змешчана ў «Звяздзе» 3 снежня) укралася памылка:

на 87 месцы замест Крычаўскі раён, павінна быць **Клічаўскі.**

ЗДАРЭННЕ

✱ **Злодзей-гастралёр.** У дзяржаўным універмагу з кішэні ў гр. Асташонак В. Д. былі ўкрадзены грошы. Устаноўлена, што кражу зрабіў злодзей-гастралёр Ліндэр О. У гэты-ж дзень ён таксама ўкраў грошы з кішэні ў гр. Вітkоўскага. Ліндэр арыштаваны.

—o—

ПАВЕДАМЛЕННЕ

Сёння, 4 снежня, **рэдакцыя журнала «Большэвіцкі друк» арганізуе сустрэчу рэдактароў фабрычна-заводскіх газет Менска з загадчыкамі прамыслова-транспартных аддзелаў рэдакцый газет** «Звязда», «Рабочий», «Октябр» і «Орка».

На сустрэчы будзе зроблен вусны агляд газеты **«Кіравец»** (завод імя Кірава) і абмяркован вопыт работы цэнтральных газет па разгортванню стаханаўскага руху.

Сустрэча адбудзецца ў габінеце друку завода імя Варашылава (вуліца Кірава, клуб металістаў, II паверх) у **5 гадзін вечара.** Запрашаюцца рэдактары насценных газет і рабкоры.

Пасля сустрэчы — **калектыўны** паход у тэатр.

РЭДАКЦЫЯ ЖУРНАЛА «БОЛЬШЭВІЦКІ ДРУК».

Адказны рэдактар Н. СТЭРНІН.

Тэатральная зала **клуба металістаў,**
вул. Кірава, 12, тэл. 21-830.
СПЕКТАКЛІ АБЛАСНОГА ТЭАТРА **МУЗКАМЕДЫІ**
Заходняй вобласці
СЁННЯ **„ВЯСЁЛАЯ УДАВА“**
музкамедыя ў 3-х дзеях муз. **Легара.**
Пачатак роўна ў 8 гадзін вечара.
Прымаюцца заяўкі на калектыўнае наведванне і пастаянныя месцы на ільготных умовах.
Каса адкрыта з 12 да 2 г. дня і з 5 да 9 гадзін вечара.

Гукавы кінотэатр
«ЧЫРВОНАЯ ЗОРКА»
ПРЭМ'ЕРА!
Толькі 10 дзён.
Першы раз у СССР.
Сёння, 4 снежня,
ЗАМЕЖНЫЯ КАЛЯРОВЫЯ ГУКАВЫЯ ФІЛЬМЫ
1. **Кукарача** — каляровы мастацкі гукавы фільм.
2. **Трое парасят** — каляровая гукавая мульцыкамедыя.
3. **Вясёлыя пінгвіны** — » » »
4. **Мікі — дырыжэр** — » » »
5. **Чыкагская выстаўка** — відавая.

„СТАНДАРТГИЗ“
Москва, Рыбный пер. 2, пом. 28
адкрыт ПРЫЕМ падпіскі 1936 г. на ЖУРНАЛЫ 1936 г.
„ВЕСТНИК СТАНДАРТИЗАЦИИ“
Орган ВКС пры СПА
разлічан на гаспадарнікаў, ра-

[illegible] ФРОНТА У АНГЛІІ

бесстаронна абараняць Тэльмана быў выключан гітлераўскімі ўладамі са стану германскіх адвакатаў, арыштован і два з паловай месяцы знаходзіўся ў турме, прычым увесь гэты час яго жонка падпадала нечуваным здзекам з

калектыўнай абароне Тэльмана.

У рэзалюцыі па нацыянал-сацыялісцкаму праву канферэнцыя канстатуе, што «нацыянал-сацыялісцкае права несумяшчальна з цывілізацыяй»

лены прыбудовы, у выніку чаго расшырыцца плошча амаль кожнага аддзела. Намячаецца рэканструкцыя архітэктурнага афармлення будынка.

тэхнікумах і рабфаках сістэмы Наркамата ўстанаўляюцца зімовыя канікулы з 1 па 13 студзеня. У Беларускім дзяржаўным універсітэце канікулы будуць з 25 студзеня па 7 лютага.

ты і міліцыя...

Ну, а горсовет, як відаць, думае абмежавацца вынесенай пастановай.

шчана ў «Звяздзе» 3 снежня) ўкралася памылка:

на 87 месцы замест Крычаўскі раён, павінна быць Клічаўскі.

Адказны рэдактар Н. СТЭРНІН.

АНГЛІЯ НАСТОЙВАЕ НА ПАШЫРЭННІ САНКЦЫЙ

ЛОНДАН, 2 снежня (БЕЛТА). Згодна вестак агенцтва Рэйтэр, на пасяджэнні англійскага габінета ўдзельнікі яго прышлі да аднадушнага вываду, што нафтавыя санкцыі (забарона ўвозу нафты ў Італію) не адрозніваюцца па характару ад другіх ужо дзеючых санкцый. Англійскі ўрад па-ранейшаму гатоў прыняць удзел у любых калектыўных дзеяннях, адносна якіх будзе прынята рашэнне Лігай нацый.

КАНФЕРЭНЦЫІ АДЗІНАГА ФРОНТА У АНГЛІІ

ЛОНДАН, 2 снежня. (БЕЛТА). У Лондане адбылася склікаPая компартыяй канферэнцыя адзінага фронта. Абмяркоўваўся план дзеянняў у абарону адзінства рабочага класа і для падтрымання барацьбы гарнякоў.

Пасля ўступнай прамовы комуніста Кемпбела лейбарысцкі дэпутат Мессер выказаўся за адзінства дзеянняў як у абарону гарнякоў, так і ў барацьбе супроць вайны. Лейбарысцкі дэлегат заявіў, што **калі-б рабочы клас аб'яднаўся пад кіраўніцтвам компартыі, то перамога рабочых была забяспечана.**

Лейбарысцкі дэлегат Хорнсі падкрэсліў, што адзіны фронт на месцах падвоіў галасы, пададзеныя за лейбарыстаў у выбарчых акругах, дзе пераважае насельніцтва, якое належыць да сярэдніх класаў.

Рад іншых лейбарысцкіх дэлегатаў таксама выказваў падзяку компартыі за супрацоўніцтва ў часе выбараў.

30 лістапада адбылася скліканая компартыяй канферэнцыя ў Ноттынгеме. У канферэнцыі прынялі ўдзел 100 дэлегатаў ад лейбарысцкіх кааператыўных і профсаюзных арганізацый. Гарры Полліт гаварыў аб неабходнасці адзінства рабочага класа.

БЕЛЫ ТЭРОР У БРАЗІЛІІ

НЬЮ-ЁРК, 1 снежня. (БЕЛТА). Як паведамляюць з Рыо-дэ-Жанейро, рэакцыйныя бразільскія газеты патрабуюць выдання суровых законаў супроць комуністаў. Як паведамлялася, паліцыя арыштавала Куцінхо па абвінавачанню ў кіраўніцтве паўстанцамі ў Пернамбуко. Арыштаваны таксама тры кіраўнікі паўстаўшых у Наталі. Сярод арыштаваных — капітан Карэо, вядомы дзеяч нацыянальна-вызваленчага альянса (арганізацыя народнага антыімперыялістычнага фронта. У Сан-Паўлу арыштаваны прымаўшы ўдзел у паўстанні генерал Коста.

***

НЬЮ-ЁРК, 2 снежня. (БЕЛТА). Як паведамляюць з Рыо-дэ-Жанейро (Бразілія) турмы перапоўнены «агітатарамі», якіх абвінавачваюць ва ўдзеле ў паўстанні.

Бразільскі ўрад звальняе чыноўнікаў, западозраных у садзейнасці паўстанцам.

Аргентынскі ўрад прапанаваў ураду Бразіліі сваю дапамогу для барацьбы з комуністамі і іншымі левымі элементамі.

МІЖНАРОДНАЯ ХРОНІКА

* Пасля 8-дзённага прабывання ў Чэхаславакіі совецкія паэты **Безыменскі, Сельвінскі, Лугаўской** і **Кірсанаў** выехалі ў Парыж. Паэтаў праводзіла совецкая калонія ў Празе, на чале з паўпрэдам СССР тав. Александроўскім.

* VIII з'езд **комуністычнай партыі Францыі** адбудзецца 22 студзеня ў Вілербане. Лік членаў партыі дасягае 100 тысяч чалавек.

* Паўторнае слуханне справы вядомага фінляндскага рэвалюцыянера **Антыкайнека** назначана на 17 снежня. Як вядома вярхоўны суд Фінляндыі адмяніў вынесены раней прыгавор (пажыццёвая катарга).

* **Ваенныя асігнаванні** ў Японіі на 1936-37 год значна павялічыліся. Прамыя ваенныя расходы складаюць 1.063 мільёны іен, супроць 1.023 мільёнаў у бюджэце гэтага года. Ваенныя расходы дасягаюць 47 проц. агульнай сумы бюджэту.

* Група **совецкіх вучоных**, якія госцяць ва Францыі, была прадстаўлена паўпрэдам СССР тав. Пацёмкіным прэм'ер-міністру Лавалю. У доўгай гутарцы Лаваль цікавіўся дасягненнямі СССР у навуковай галіне. Тлумачэнні давалі акадэмік Шмідт і Александраў.

Совецкія вучоныя прысутнічалі таксама на прыёме ў Сарбонне, наладжаным рэктарам Парыжскага універсітэта.

* Гіганцкі амерыканскі самалёт **«Чайна кліпер»** прыбыў у Манілу (Філіпінскія астравы), завяршыўшы палёт з Каліфорніі (ЗША) праз Ціхі акіян даўжынёй у 8 тысяч міль.

Тэатральная зала **клуба металістаў,**
вул. Кірава, 12, тэл. 21-830.

СПЕКТАКЛІ АБЛАСНОГА ТЭАТРА **МУЗКАМЕДЫІ**
Заходняй вобласці

СЁННЯ **„ВЯСЁЛАЯ УДАВА“**

музкамедыя ў 3-х дзеях. муз. **Легара.**
Пачатак роўна ў 8 гадзін вечара.
Прымаюцца заяўкі на калектыўнае наведванне і пастаянныя месцы на ільготных умовах.
Каса адкрыта з 12 да 2 г. дня і з 5 да 9 гадзін вечара.

Першы Беларускі дзяржаўны тэатр БДТ-1

СЁННЯ
Г. КОБЕЦ.
ГУТА
Пачатак у 8 г. веч.
Білеты прадаюцца ў касе тэатра.

Памяшк. Польск. дзяржтэатра
Совецкая 29 тэл. 21-812
Дзяржаўны ТРАМ БССР.

4 і 6 снежня **„АРЫСТАКРАТЫ“**

Білеты на 4/XII усе прададзены. на 6 снежня білеты прадаюцца ў касе тэатра з 12 да 2 і з 5 да 9 гадзін вечара.

ГУКАВЫ КІНОТЭАТР «ПРОЛЕТАРЫЙ»	Гукавы мастацкі фільм ЛУННЫ КАМЕНЬ
ГУКАВЫ КІНОТЭАТР «Інтэрнацыянал»	Гукавы мастацкі фільм ЗЛАТЫЯ ГОРЫ
КІНО СПАРТАК	Замежны мастацкі фільм ТАЙФУН драма ў 8 частках

ЛИТЕРАТУРНАЯ УЧЕБА

ШТОМЕСЯЧНЫ ЖУРНАЛ
пад рэдакцыяй **А. М. Горкага**

„ЛИТЕРАТУРНАЯ УЧЕБА“ ставіць сваёй задачай сістэматычнае кіраўніцтва літаратурнай самаадукацыяй пачынаючых пісьменнікаў, рабочых, калгаснікаў і навучаючыхся як аб'яднаных у літгурткі, так і адзіночак, а таксама дапамогу кіраўнікам літаратурных гурткоў.

АДКРЫТА ПАДПІСКА на 1936 г

Падпісная цана:
на 1 год—18 р., 6 мес.—9 р., 3 мес.—4 руб. 50 к.

Падпіска прымаецца ўсюды Саюздрукам і поштай.

ВЫДАВЕЦТВА ПАДПІСКІ **не прымае**

Выдавецтва „Советский писатель“

Адкрыта падпіска на 1936 год.

„ИЗОБРЕТАТЕЛЬ“

Штомесячны масавы папулярна-навуковы і тэхнічны журнал таварыства вынаходцаў пры ВЦСПС.
Падпісная цана: 12 мес. — 9 р., 6 мес. — 4 р. 50 к., 3 мес. — 2 р. 25 к.

„РАДИОФРОНТ“

Двухтыднёвы журнал — орган Цэнтральнага совета Асоавіяхіма і ўсесаюзнага радыёкамітэта пры СНК СССР.

Масавы грамадска-палітычны і навукова-папулярны журнал па пытаннях радыёаматарства і радыёсправы ў СССР.
Падпісная цана: 12 мес. — 12 р., 6 мес. — 6 р., 3 мес. — 3 руб.

Падпіску накіроўвайце паштовым пераводам: Москва, 6, Страстной бульвар, 11, Жургазоб'единение або здавайце інструктарам і ўпаўнаважаным журнальна-газетнага аб'яднання на месцах. Падпіска таксама прымаецца ўсюды поштай і аддзяленнямі Саюздрука.

Жургазаб'яднанне.

На падставе загадаў трэста «Лесбел» ад 15 лістапада 1935 г. і тураўскага леспрамгаса ад 19 лістапада 1935 г. **ОРС тураўскага леспрамгаса**

ліквідуецца.

Усе прадпрыемствы, установы і асобы, маючыя прэтэнзіі да ОРС'а, павінны прад'явіць іх ліквідкому да 10 снежня 1935 г.

Пасля ўказанага тэрміну ніякія прэтэнзіі прымацца не будуць.

ЛІКВІДКОМ.

САЛАЎЕЎ Іван Васільевіч, які пражывае ў г. Новабеліцы, БССР мяняе прозвішча, імя і імя па бацьку на **Сурыц Давід Вульфавіч.** Асоб, маючых пратэсты супроць змены прозвішча, просяць паведаміць гомельскаму гараддзелу НКВД БССР.

Гукавы кінотэатр **«ЧЫРВОНАЯ ЗОРКА»**

ПРЭМ'ЕРА!
Толькі 10 дзён.
Першы раз у СССР.

Сёння, 4 снежня,

ЗАМЕЖНЫЯ КАЛЯРОВЫЯ ГУКАВЫЯ ФІЛЬМЫ

1. **Кукарача** — каляровы мастацкі гукавы фільм.
2. **Трое парасят** — каляровая гукавая мульцыкамедыя.
3. **Вясёлыя пінгвіны** — » » »
4. **Мікі — дырыжэр** — » » »
5. **Чыкагская выстаўка** — відавая.

Штодзенна 6 сеансаў.
Пачатак у 3, 4-30, 6, 7-30, 9 і 10-30.
Каса з 1 гадз. дня.

Інстытут масавага завочнага навучання партактыва пры ЦК КП(б)Б.

5 снежня, у 18 гадзін 30 м. па радыё перадаецца **ЛЕКЦЫЯ** на тэму:

„Партыя большэвікоў у рэвалюцыі 1905—07 г.“

Лекцыю чытае тав. **Е. Яраслаўскі.**

Дырэкцыя Інстытута.

АДКРЫТА ПАДПІСКА на 1936 год

на ілюстраваную газету

„ЛІТАРАТУРА і МАСТАЦТВА“

Орган праўлення саюза совецкіх пісьменнікаў і Кіраўніцтва галоўмастацтва Наркомасветы БССР

ПАДПІСНАЯ ЦАНА: на год (72 нумары) — 14 р. 40 к.
на 6 мес. (36 нумароў) — 7 р. 20 к.
на 3 мес. (18 нумароў) — 3 р. 60 к.
на 1 мес. (6 нумароў) — 1 р. 20 к.

Кошт асобнага нумара — 20 кап.

ПАДПІСКА ПРЫМАЕЦЦА усімі райбюро Саюздрука, агенцтвамі сувязі і пісьманосцамі.

Наркамзем БелНІТО СОЦЗЕМЛЯРОБСТВА

5 снежня ў 7 гадзін вечара склікаюць нараду ўсіх сельскагаспадарчых навуковых, інжынерна-тэхнічных і кіруючых работнікаў.

ПАРАДАК ДНЯ:

Аб ролі спецыялістаў сельскай гаспадаркі у стаханаўскім руху.

Даклад намесніка наркома земляробства тав. КАРОЎНІКАВА з судакладам па арганізацыйных пытаннях навуковага інжынерна-тэхнічнага таварыства (БелНІТО) соцземляробства вучонага сакратара БелНІТО тав **Васілеўскага.**

Нарада склікаецца ў памяшканні грамадскага універсітэта БелНІТО — Комсамольская 25, Дом Тэхнікі, тэл. № 25-649.

Рэчыцкім аддзяленнем Дзяржбанка

для пагашэння пратэрмінаваных пазык банку

намячаецца ДА ПРОДАЖУ НАСТУПНАЯ ПРАДУКЦЫЯ,

ЯКАЯ НАЛЕЖЫЦЬ ПЛОДАЯГАДНАМУ ЗАВОДУ:

1. **Сокі розныя** па цане 18 р. — 25.20 к. дэкал. на суму 125918 р. 10 к.
2. **Цеста рознае** па цане 1200 р. — 1800 р. тона на суму 47542 р. 10 к.
3. **Джэм-варэнне** па цане 4000 руб. тона на суму 43400 р. 10 к.
4. **Віно рознае** па цане 9 р. 88 к.—46 р. 90 к. дэкал. на суму 123229 р. 18 к.

Па ўсіх пытаннях звярачацца ў рэчыцкае аддзяленне Дзяржбанка.

ДЗЯРЖБАНК.

„СТАНДАРТГИЗ“
Москва, Рыбный пер. 2, пом. 28

адкрыт ПРЫЕМ падпіскі 1936 г. на 1936 г.

ЖУРНАЛЫ

„ВЕСТНИК СТАНДАРТИЗАЦИИ“

Орган ВКС пры СПА

разлічан на гаспадарнікаў, работнікаў органаў стандартызацыі, інжынераў, тэхнікаў, работнікаў аддзелаў кантролю (ОТК), заводскіх лабараторый, навукова-даследчых інстытутаў, а таксама на высокакваліфікаваных рабочых.

Выходзіць 6 раз у год.

Падпісная плата: на 1 год—12 руб., 6 мес.—6 руб.

„Организация управления“

Орган ЦИО НКЦП СССР.

Журнал разлічан на інжынерна-тэхнічны персанал прадпрыемстваў, кіруючых работнікаў цяжкай прамысловасці, эканамістаў, планавікоў і студэнтаў ВТНУ.

Выходзіць 6 раз у год.

ПАДПІСНАЯ ПЛАТА: на год — 16 руб., на 6 мес. — 8 руб.

Падпіска прымаецца ўсюды на пошце.

ЗГУБЛЕНЫЯ І ЎКРАДЗЕНЫЯ ДАКУМЕНТЫ ЛІЧЫЦЬ НЕСАПРАЎДНЫМІ:

ВЕЧАР А. Ф. — пашпарт, Р... МАРЧЫК Н. Г. — пашпарт, ГА... ЧАРОВА К. І. — комсамольскі білет, МАРШАК М. В. — вайсковы білет, ПАЎЛЮКЕВІЧ М. Г. — п... сійная кніжка, ДОЎНАР В. А. — паляўнічы білет, КАНЬКОЎ І. В. — мандат горсовета, ЯБЛОНСКІ Б. — профбілет, РУБІН М. С. — пр... білет, ДАВІДЗЕНКА М. О. — пр... білет, ГРЫНГАУЗ Э. О. — про... лет МІРАНОС Н. Т. — пашпарт, студэнцкае пасведчанне, ОКР... Л. І. — заліковая кніжка, ПУТ... М. А. — профбілет, ТАЛАЛАЙ... — вайсковы білет, МОХА... П. М. — разліковая кніжка.

ПАТРЭБНЫ чорнарабочыя прыбіральшчыцы.

Звярачацца — Совецкая, 63, другі паверх, выдавецтва «Звязды» да загадчыка гаспадаркі ад 10 да 11 гадз. раніцы і 4 да 5 гадзін вечара.

ТЭЛЕФОНЫ РЭДАКЦЫІ: Габінет рэдактара — 21-352. Габінет нам. рэдактара — 25-188. Сакратарыят — 20-830. Прамысловы аддзел — 21-356. Аддзел масавай інфармацыі—25-189. Партыйны аддзел- 21-353. Сельскагаспадарчы аддзел 21-846. Аддзел асветы, літаратуры і мастацтва — 23-955. Аддзел пісем—21-399. Загадчык выдавецтва — 21-845. Бухгалтэрыя — 21-885. Аддзел аб'яў — 21-360. **АДРАС РЭДАКЦЫІ І ВЫДАВЕЦТВА: МЕНСК, Совецкая, 63.**

Друкарня газеты «Звязда». Менск, Совецкая, 63.

Уп. Галоўлітбела № К—4502.